

সচিত্ৰ প্ৰেযতী সংগীত ।

শ্ৰীবিনন্দৰায় গগৈ প্ৰণীত ।

ঢেঙ্গাধাট, আসাম ।

সাহিত্য আশ্ৰমৰ পৰা প্ৰকাশিত

প্ৰথম ভাঙবণ ।

এছেণ্টস্

এজেক্টি কোম্পানী,

পোঃ আঃ বিহাবাৰি, আসাম ।

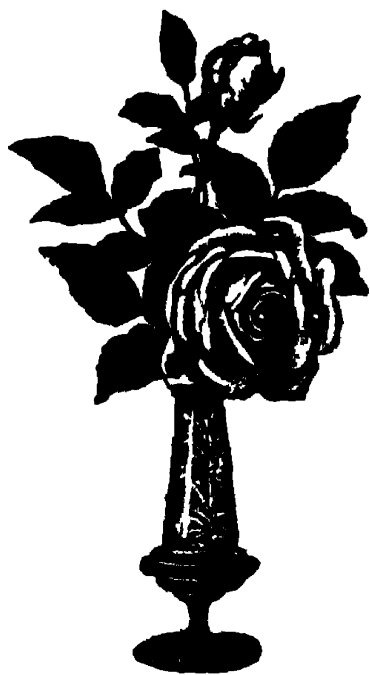
কলিকাতা,

উইলিয়ম্‌স্‌ গেন, ৪ নং ভবনস্থ

দাস যন্ত্ৰে

শ্ৰীঅমৃতলাল ঘোষ কৰ্তৃক ছপা হ'ল ।

বেচ ৱাৰ্ড আধলি এটি মাত্ৰ ।

উছৰ্গা ।

যোৰ মৰমৰ প্ৰেমাকাজী ডেকা

গাভৰু সকলৰ পবিত্ৰ

লাহৰি হাতত

প্ৰীতিৰ চিন

স্বৰূপে

আজ্ঞাবান—

শ্ৰীবিনন্দৰাম গগৈ ।

31. MAR 1912

সচিত্র প্রেমতী সংগীত ।

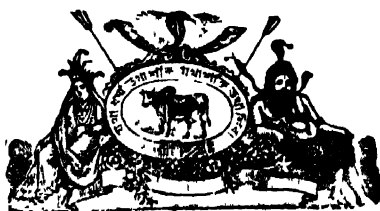
শ্রীশ্রীসবম্বতী মাতার শ্রীচরণ ভবনা ।—

হায়, বিধি কিয় মোক সঞ্জিলি নবব
কুলত পশুব জ্ঞান কৰি অৰপণ ।
দিলি চকু সমুজ্জ্বল তথাপি অন্ধৰ
নিচিনাকৈ ফুৰেঁ। পথাপথ অদৰ্শন ।
যেই ফালে যাও সেই ফালে খুণ্ডা-ভজা
খাই ঘূৰি ঘূৰি ফুৰেঁ। যেনে ৰাতি-কণা ।
কাণেৰে শুনিছেঁ। মাথেঁ। কৰি বীণ বজা ;
কিবা স্মৰ কিবা জাত একো নাই জনা ।
স্মৰ বজা আদি গুরু সবগলৈ গ'ল ;
বীণাৰ খোঁটনি হ'লে আজিলৈকে আছে ।
সেই খোঁটনিকে ধৰি যত আছে বল,—
পৰকাশি ধৰেঁ। স্মৰ সঞ্জীবনী লাচে ।

সচিত্র প্রেমতী সংগীত ।

কোন সুরে ধৰেঁ। খোঁট একোকে নেজানো ;
 নিফুট এলাগী সুর ধৰেঁ। যেনে তেনে ।
 জানিবা গগনা সুর । ~~নুশুলি~~ জানো
 সাধাৰণে এবেলিও ? ~~ভাব~~ এনে
 —অবশ্যে শুনিব, হাতে বী ~~খোঁটনি~~
 ধৰি দেখেঁ। কঁপে হাত থৰ্ ~~ধৰ~~ বৰি
 কিবা কৰেঁ। কিবা মেলেঁ। আহিছে চিন্তনি
 দিয়ঁ। বল বাগ্‌দেবি । অনুগ্রহ ~~কৰি~~
 অজ্ঞান পুত্রক ; তেহে থিৰ হ'ব হাত
 খোঁটনি থিৰেবে ধৰি বজাব পাবিম ।
 কিয় হ'ল ইচ্ছা জানো অধম দেহাত
 কাব্য বীণ হাতে লৈ বসত ভাহিম
 সুললিত সুর ধৰি নিমজে বজাই ।
 মাতৃৰ কোমল হিয়া দ্রুৰি বনে শুনি
 অধমৰ দাদৰিয়া জেৰেঙা বীণাই
 বাজিলে গগলা সুরে । মূঢ় ভাবি গুণি ।

জয় শিব আদি দেব
তোমা বিনা নাহি কেব
নমো দিব্য মুণ্ডমালা ধারী ।
জয় শিব মহাদেব
তযু পদে কৰেঁ। সের
জয় জয় ভক্ত ভয় হাবী ॥
জয় জয় সদা শির
তুমি সৰ্ব জীৱ জীৱ
ব্যাপ্ত চন্দ্ৰ পৰিধানকাৰী ।
জয় শির বিষ্ণুনাথ
তযু পদে নমো মাথ
জয় জয় ত্ৰিলোচনধাৰী ॥
জয় শির বিশম্ভব
শয্যা তযু বাঘাম্ভব
জয় জয় জীৱ অন্তকাৰী ।

জয় জয় কাশীপতি .
 তযু নামে পাপীগতি
 জয় জয় দীৰ্ঘ অণ্টাধাৰী ॥
 জয় শিব গুণাকৰ
 হিমগিৰী অধীশ্বৰ
 জয় জয় ঘোৰ শিঙ্গাধাৰী ।
 জয় শিব হতস্মৰ
 গৌৰ দেহ দিগম্বৰ
 জয় জয় নীলকণ্ঠধাৰী ॥
 জয় শিব শূলধৰ
 ফণী শোভে নিৰোপৰ
 জয় সৰ্প অলঙ্কাৰধাৰী ।
 জয় শিব উমাপতি
 সদাব্ৰহ্ম ময়মতি
 জয় জয় কৈলাস বিহাৰী ॥
 জয় শিব ভোলানাথ
 ভস্মযোগে চন্দ্ৰ জঠ
 জয় জয় শ্মশান বিহাৰী ।
 জয় শিব উমাকান্ত
 কৰা ধ্যান অবিশ্ৰান্ত
 জয় হৰ পাৰ্ব্বতী বিহাৰী ॥

জয় শিৱ শুদ্ধমতি
ভূত পিशाচৰ পতি
জয় জয় ভুবন ভিক্ষাৰী ।

জয় শিৱ গঙ্গাধাৰী
সিন্ধু পুনঃ মথকাৰী
জয় জয় দুখ অন্তকাৰী ॥

জয় শিৱ মহেশ্বৰ
ভীম ভয় কলেবৰ
জয় হলাহল ভক্ষকাৰী ।

জয় শিৱ পশুপতি
দক্ষযজ্ঞ অধোগতি
জয় জয় দৈত্য অন্ত কাৰী ॥

জয় শিৱ বৃষে গতি
ভূমি পৰব্ৰহ্মমতি
জয় জয় মৃত্যুঞ্জয়কাৰী ।

জয় শিৱ আদি গুৰু
তযু নামে দাসে তৰেঁ।
জয় কৰেঁ। জীৱ অধিকাৰী ॥

সচিত্র শ্রেমতী সংগীত ।

জয় শির তযু নাম
জপে যেয়ে অবিশ্রাম
দিয়া মুক্তি অনুগ্রহকাৰী ।
জয় শির নবমুণ্ড
গলে দোলে তুণ্ড তুণ্ড
কৰাঁ জয় ভক্ত ভয়হাৰী ॥

ঐশে । বাতুল মন, কিবা ভাব বচনা কৰহে ।
উপজিলেঁ জগতত কাহানিবা হ'ম গত
চিন্তা কবি তাৰ একো নেপাও ঠিকনা ।
চিন্তামণি এৰোৱাই দিম যাকে তাকে পাই
লগতেই যাব আছে যিমান ভাবনা ॥
ভাবিলে ভাবক পায় নেভাবিলে একো নাই
ভাবস্ত ভাবনা এই জানিবাঁ নিশ্চয় ।

ভাৱনা দেখিলে ভাল এটোয়ে বুলিব ভাল
 নাম থাকি যাব এই সংসাৰত বহি ॥
 হৰিপদ ভাবকৰ মিছা ভাবে কিয় মৰ
 চিন্তা ডাইনীৰ মুখে লাগিব শৃঙ্খল ।
 প্ৰেমে হৰি বোল' মুখে কি কৰিব চিন্তা দুখে
 মনুষ্য জীৱন হয় ! মিছাতেই গ'ল ॥

বৰ গীত ।

প্ৰেমে পৰম ধন চিনিবাঁ সদাই !
 শোক চিন্তা সবে এৰি প্ৰেমকে সাবটি ধৰি
 থাক মন আনন্দ অন্তৰে ।
 কিবা শ্ৰম কিবা দুঃখ প্ৰেমতে সকলো সুখ
 কিবা খেদ আহিব মন বে !
 ধৰমে কৰমে সদা শৰমে বাসন প্ৰদা
 হেন প্ৰেম একান্তে ধৰবে ।
 মিছাৰ ভাবনা এৰ প্ৰেম কুঁহিয়াৰ পেৰ
 মুখৰ শালত মন ঐ বে ।
 হৃদয় থালিত ভৰি প্ৰেম বস কৰি কৰি
 কিনে ভাব জন্মাব অন্তৰে ।

সচিত্র প্রেমতী সংগীত ।

(শ্রী বামভালীয়া ।)

নেজানো পূজাৰ বিধি বনদনা ২

আমি অতি অজ্ঞ জনে এ ।

হে বাক্যেশ্বৰি ! তোমাৰ চৰণ ২

কি দিনো কৰেঁ পূজনে এ ?

পাণী দি চৰণ ধূবাবলৈ চালেঁ ২

তালৈকো নিদিয়াঁ দেখা এ ।

হাতেৰে গোহাৰি কৰিবলৈ চালেঁ ২

হাততো পখালি ৰেখা এ ।

মুখেৰে কাকুতি কৰিবলৈ চালেঁ ২

মুখো মিছা বটি ফুৰে এ ।

চিত দি চাঞ্চল্য কৰিম্ব বা বুলিছেঁ ২

চিতো পাপ চিন্তা কৰে এ ।

সচিত্র প্রেমতী সংগীত ।

কি দিনো সন্তুষ্ট কৰিম বাকমাতা ২

দিবলৈ কি বস্তু আছে এ ।

ৰচোঁ তব স্তব স্বৰ ব্যঞ্জনেৰে ২

পাপী মনে যিবা বাছে এ ।

তাতেই সন্তুষ্ট হ'বঁ কবীশ্বৰি ২

কঠোঁ পৰে লবঁ ঠাই এ ।

তোমা বিনে আৰু সহায় সাৰথি ২

আৰু যে দিওঁতা নাই এ ।

স্তব ।

অদ্ভুতানাশিনী, অৰু, অমৰ স্বৰূপা ।

অম্বৰোচ্ছাবিণী, মাতা দাসে কৰ'ঁ কৃপা ॥

আশাপোৰ্ণী, ইচ্ছাভেদী, ঈশ্বৰদায়িনী ।

উচ্ছাসন দাত্রী, উৰ্দ্ধা, ঋতু সংস্থাপিনী ॥

স্নানকাৰিণী, ১ কপিণী. ২ ভৱ ভাবিনী ।

এই দাতা, ঐশ্বৰিকা, ওষ্ঠা, ঔষধিনী ॥

অংশ বিবেচিকা, মাতা তুমি অঃ পৰমা ॥

কণ্ঠেশ্বৰী, খৰকৃপা, গতি নিবোপমা ॥

সচিত্র প্রেমতী সংগীত ।

স্নাতেশ্বৰী, ঘণ্টাময়ী, ও শক্তিকাৰিকা ।
চেষ্ঠাবিনী, ছ'য়াময়ী, জীৱনী কালিকা ॥
বৃক্ষকৰ্ত্তী, এং শক্তি, টং শব্দদায়িনী ।
ঠকবনাশিনী, বাকডৰ বিনাশিনী ॥
ঢাকেশ্বৰী, গহুময়ী, তনু কান্তিবিনী ।
থিবতা শক্তি, দম্যা, ধবগী শোভিনী ॥
নৱদাত্ৰী, পৰমার্থী ফৰ কালৱতী ।
বিদ্যোদৰী, ভাবময়ী, মসি শুদ্ধৱতী ॥
যজ্ঞৰূপা, বতময়ী, ললিতনয়নী ।
—বন্তা—বলী—বতী—বহু সংযোগকাৰিণী ॥
শান্তিনী শব্দ, শম্যা যহাস্বৰূপিণী ।
হৰিণাক্ষী, ক্ষমাত্তিকা, ক্ষমা বিকাশিনী ॥
ক্ষীৰৰূপা, ক্ষান্তময়ী, কবিও মহায় ।
শুভাশুভ পথাপথ নিবা দেখুৱাই ॥

সবাহৰ গীত ।

ঘোষা—হৰি এ বাম, হৰি বাম বাম । ১

পদ— নেজানো পূজাৰ বিধি বন্দনাৰ নীতি ।

আমি অতি নবাধম কিবা জানো বীতি ॥ বগব

কিমতে পূজিম হয় বন্দিম কিমতে ।

প্ৰাণমিছেঁ মাতা ময় কোটি দণ্ডৰতে ॥ ঘোষ

অতুল সৌন্দর্য্য হাতে বীণা সঞ্জীবনী ।
 খেলে সদা ছয় বাগ ছত্রিশ বাগিনী ॥ বগব
 সিখেলা ভাবিয়া মোর চমৎকার হিয়া ।
 নিবেদিছে। মাতা মোক পদাশ্রয় দিয়া ॥ দোস
 জাপত সাগর পার হবলৈ আশ ।
 কিন্তু গক খোজ দেখি বৃদ্ধি সর্জনশ ॥ বঃ
 আকাশত বনাবলৈ সদা মোর ভাব ।
 পাখী কথা দূরে থ'ক লোমবো অভাব ॥ দেঃ
 ছেন মোর অ'শ। দেখি আকাশী কুমুম ।
 বিমানত ফুলি ফুলি হই জুগাজুম ॥ বঃ
 বিদ্রুপে অনন্ত নিশা গই অধমক ।
 লোকে বোলে “তবাবোবে কবে জকুমক” ।
 ইহেন বিদ্রুপ মোর নমহে পবাণ ।
 অধম পবাণ মোর গ'লে পাঁও ত্রাণ ॥ দোঃ
 হৰি নাম লবলই কবিয়াছে। আশ ।
 তব চরণত জানে। নকবা নৈবাশ ॥ বঃ
 বাম বাম বাম হৰি বাম বাম । (ক)
 ক বুলি কলিয়োগে বাম নাম সাব হে
 বাম বাম বাম হৰি বাম বাম ।

খ বুলি খন্তেকতে কৰিব নিস্তাৰ হে
 বাম বাম বাম হৰি বাম বাম ।
 গ বুলি গৰবত নেথাকিবা শুই । ঐ ঐ
 ঘ বুলি দিয়ঁ ঘাতি পাপে লাগক্ জুই ॥ ” ”
 ঙ বুলি ঙি ঙ পাৰি চাৰি বেদে কয় । ” ”
 চ বুলি চণ্ডালেও হৰি নাম লয় ॥ ” ”
 ছ বুলি ছত্ৰ ধৰি নিব অন্তিমত । ” ”
 জ বুলি জ্বৰ ৰোগ সবে হ'ব হত ॥ ” ”
 ঝ বুলি ঝৰে ঝঙ্কা কবিবহি নামে । ” ”
 ঞ বুলি চিঞৰিব নেলাগে অকামে ॥ ” ”
 অ' বাম হৰি ।

ঘোষা—মাধর এ হে মধুবিপু মধুবিপু মুৰাৰি
ৰাম । ২

পদ— ট বুলি টলমল নকৰিবঁ। মন । (লাহেকৈ)

মধুবিপু মধুবিপু মুৰাৰি ৰাম । (ঐ)

ঠ বুলি ঠিক ৰূপে কৰিবঁ ভ্রমণ ॥

মধুবিপু মধুবিপু মুৰাৰি ৰাম ।

ড বুলি ডৰনক—(ৰগৰ দিয়ঁ) বৰকৈ

ৰিবঁ একো নৰে হে (ঘোষাগোৰঁ) ঐ

ঢ বুলি চলিয়াব— ৰগৰ দিয়ঁ) ঐ

চক্রধৰি কৰে হে (ঘোষা গোৰঁ) ঐ

ণ বুলিগণ মালা নামে দিয়া লেখ । ঐ

ত বুলি তাৰি নিব বৈকুণ্ঠ প্ৰবেশ ॥ ঐ

থ বুলি থিব মনে সবে লোৰঁ। নাম । ”

দ বুলি দয়াময় কৃষ্ণ হৰি ৰাম ॥ ”

ধ বুলি ধৰ্ম্ম মূল সদা হৰি নাম । ”

ন বুলি নৰকত পৰিত্ৰাণ পাম ॥ ”

প বুলি পৰম ধৰম হৰি নাম । ”

ফ বুলি ফল পাৰ্বা সিদ্ধ হ'ব কাম ॥ ”

ব বুলি বৈকুণ্ঠলৈ নামে হে সুপথ । ”

ভ বুলি ভয় নাই নামেই সাৰথ ॥ ”

ম বুলি মনুষ্যৰ পাপে হ'ব গতি ।
 য বুলি যতে ততে নামে কৰাঁ মতি ॥
 ব বুলি বাম নাম নেৰিবাঁ সদায় ।
 ল বুলি লবাঁ ঘনে ঘনে নামে ঘাই ॥
 র বুলি অবশ্যই হবাই নিস্তাৰ ।
 শ বুলি শৰীৰৰ পাপ হ'ব খাব ॥
 ষ বুলি ষড়চক্রে নামৰ বসতি ।
 স বুলি সত্যে সত্যে লভিবাঁ মুকুতি ॥
 হ বুলি হৰি হৰি বোলোঁ সব নৰে ।
 ঙ্গ বুলি ঙ্গান্ত হোবা তাৰিব ঙ্গশ্বৰে ॥
 অ' বাম হৰি ।

দোষা— ভকতি কৰিছোঁ, প্রেমনকৰিছোঁ, কি কাম
 কৰিছোঁ। আমি হে বাম বাম । ৩
 পদ— মিছাতে ফুৰিছোঁ। সতৰ্ক ভাৱেবে
 মিছাতে জঁপিছোঁ। মলা হে বাম বাম ।
 ভকতি কৰিছোঁ। প্রেম নকৰিছোঁ। কি কাম

কৰিছেঁ। আমি হে বাম বাম ।

প্ৰেম ভকতিৰ একো তত্ত্ব নাই

আমি হে ভক্তি পংগলা হে বাম বাম

(ঘোষা পোৱা)

গিছাতে ফুৰিছেঁ। ভকত বোলাই

গিছাতে মাৰিছেঁ। যোঁট ।

দিশয় ভাৱনা বিয়াপি ধৰিছে

নিৰ্মিষে নেদেখা সোঁত ॥

মুখে মাত্ৰ বোলোঁ। বাম বাম বাম

হৃদয়ৰ ভাব ক'ত ।

বতাহি মনৰ একো ঠিক নাই

পৰিবৰ্গে নৰকত ॥

নামকো নলয় চাপৰি নেশখ

মুখেও নুবোলে হৰি ।

যমে বলে দুত গোৱাঁ খৰে কৰি

সিজনক আনাগৈ ধৰি ॥

হৃদয়ৰ মাৰে নামৰ ভ বাল

মুখৰ কপাট মেলি ।

পাপ দৰিদ্ৰক নামৰ বলেৰে

পাছলৈ দিয়াঁ ঠেলি ॥

প্ৰেমৰ বলেৰে ওখ দৌল বান্ধি
নামক সাৰথি লই ।

পাপ অশুৰক লাগে বাঁ সাঁওৰ
পৰিত্ৰাণ পাবলই ॥

হাতেৰে কৰিবাঁ জীৱনৰ যোঁজ
হেলাক সাৰথিবাঁ বন্ধি ।

জানৰ বলেৰে মন মাতঙ্গ
সমূলি পেলোঁবা চান্দি ॥

হিয়াৰ মাজত আনন্দচিত্তেৰে
মুখে প্ৰেম বাজ কৰোঁ । .

দোৰ আপদত প্ৰেম পৰশি
হৰি হৰি বুলি তৰোঁ ॥

অ' বাম হৰি ।

ঘোষা—হৰি এ হে, দূৰ কৰোঁ দূৰ কৰোঁ

সংসাৰৰ ময়া । ৪

পদ—চঞ্চল জলৰ বিন্দু সম মনুষ্যৰ ।

দূৰ কৰাঁ দূৰ কৰাঁ সংসাৰৰ ময়া ।

জীৱন বিষম বিষ সংসাৰ ভিতৰ ।

দূৰ কৰাঁ দূৰ কৰাঁ সংসাৰৰ ময়া ।

এই শৰীৰত আছে—(ৰগৰ দিয়ঁ) বৰকৈ

অসীম শক্তি— বগৰ দিয়ঁ) ঐ

প্ৰকাশি কৰিছে। বোধ শত্ৰুৰ গতি ।

দূৰ কৰাঁ দূৰ কৰাঁ সংসাৰৰ ময়া ।

সোণালী বৰণ চৰি জলিছে সদাই—দূৰ কৰাঁ—

তেজৰ কণিকা বাঢ়ি দিশ পোহৰাই—দূৰ কৰাঁ—

যেতিয়া দিবছি দেখা—(ৰগৰ দিয়ঁ)

যমৰ টেকেলা হে—(ঘোষা গোৱাঁ বৰকৈ

ওৱাই ফিটাই হয় ভাস্কিৰ ফেকেলা—দূৰ কৰাঁ—

নেথাকিব বল সাত নেথাকিব ৰূপ ।

সোণোৱালী দেহা গৈ হ'ব অকুৰূপ ॥

চাব ছাল অৱশেষ থাকিব মাথোন ।

ফেঁপনিয়া উশা বাজ হ'ব ঘনে ঘন ॥

ক্ৰমে ক্ৰমে অনিশ্বাস অস্থিৰ শৰীৰ ।

হ'ব পাছে জীৱ বাজ মৃত্যু স্মৃগস্তীৰ ॥

যম দুতে বণ জিকি জীৱ বাজ কৰি ।
 বিহিতাই লই যাব শমনৰ পূৰি ॥
 শৰীৰ থাকিম মাৱ শায়িত ভূতলে ।
 কান্দিৰ বিষম শোকে আপোন সকলে ॥
 সবে মিলি শৱ কৰ্ম্ম সমাপিব ধৰি ।
 ভয়ীভূত গতিভূত নদাভূত কৰি ॥
 এতিয়া শৰাৰে ম'দ থাকবা দগায় ।
 টোপনিতে শোপয়িও এধামাত প'স
 ত' বাম হৰি ।

দোহ — হৰি নাম নোৱাৰা ভাই হৰি নাম দে'দ ।
 প্ৰেমেদে কনয পূৰি হৰি গুণ গোদে । ৫
 পদ — তেনেনো লাহৰি দেহা অগ্নি দেদতাই ।
 ভক্ষণ কৰিব হাস, হাতে হাতে পাই ॥ (১০৫)
 নহুবা গাতত পূতি জেং কাইটেবে ।
 আৱৰি ও পবে মাটি টিপিব কোবেৰে ॥ (১১)

কেনি যাব চুলি ছাল-কেনি যাব গা ।
 তেজ মাংস দিহাদিহি যাব কেনি বা ॥
 ক'তেবা সিন্দূৰ ফোঁট ক'তেবা সোঁওতা ।
 ক'তেবা সুন্দৰ বাস ক'তেবা তিকতা ॥
 ক'তেবা মোগৰ সৌন্দৰ্য্যালি অলঙ্কাৰ ।
 ক'তেবা ধনৰ দ'ল ক'তেই বা ধাৰ ॥
 ক'তেবা অভদ্য বাসা ক'তেবা শৰীৰ ।
 ক'তেবা জীৱন ধন বচন গম্ভীৰ ॥
 ক'তেবা দুৰ্দ্ধম শক্তি দুৰ্দ্ধয় প্ৰস্তাৰ ।
 ক'তেবা বেথালী মাত ক'তেই বা শ্ৰাব ॥
 ক'তেবা শ্ৰগন্ধি তেল ক'তে বা কৃষ্ণম ।
 ক'তে হাঁই থিথিন্দালি ক'তে জুমা-জুম ॥
 ক'তেবা গীতৰ ধ্বনি নাচোনৰ চেৰ ।
 ক'তেবা নাচ'ব খোজ ক'তেইহা ডেৰ ।
 ক'তেবা চেনেহ ক'তেই বা অহঙ্কাৰ ।
 চাবি ফালে শক মাথোঁ যোব হাঁইকাৰ ॥
 ক'তে বিশ্ব ভূমণ্ডল ক'তেবা আকাশ ।
 ক'তেবা ফুকলি হাঁই ক'তেবা নিশ্বাস ॥
 সকলো থাকিব পৰি বিশ্ব অন্তৰ্জ্ঞান ।
 পাশ পূণ্য লগে লগে কৰিব প্ৰস্থান ॥

গুণৰ পদীপ জলি বিশ্ব পৰকাশ ।
 কৰিব যদিহে আছে নহ'লে বিনাশ ॥
 ইকাৰণে নাই কাম এই শৰীৰত ।
 কাম মাথোঁ । সাবোত্তম ঈশ চৰণত ॥
 হৰি বোল' । হৰি বোল' । প্রেমে বোল' । হৰি ।
 সমাজৰ সকলোৰে উচ্ছৰণ কৰি ॥
 অ' বাম হৰি ।

গীত ।

কিনোযে মোহনকায়, দেখি হিয়া ফাটি যায় ।
গর্ভীন প্রেমব লায়, হেপাহ নুগুছে চায় ।

প্রভু প্রাণ অধিকারী ।

ভাল ভাগ্য বাধিকার, ঈশ হ'ল স্বামী যাব ।

পালে মনব জোখার, কিম্বা চিন্তা আক তার

সদাম্বর্গ অধিকারী ।

মোহন মুবারী ।

বোঝা—কদম্ববে তলে হে, হায়বে কলীয়া অ' কিনো

রূপ দেখোরাইছাঁ হবি হে । ৬

পদ—পীত বস্ত্রে শোভা কবে শ্যামল শরীর ।

କିଲୋ କପ ଦେଖୋବାହିଛଁ । ହରି ହେ ।
 ଓକ କବୀକର ସମ ଗମନ ଗଣ୍ଡୀବ ॥
 କିଲୋ କପ ଦେଖୋବାହିଛଁ । ହରି ହେ ।
 ନ୍‌ପୁର ଜ୍ଵଳିଲେ ଅତି—(ବଗର ଦିୟଁ)।
 ପାଦର ପୃଷ୍ଠତ—(ବଗର ଦିୟଁ)।
 ଗଞ୍ଜିଛି ମଧୁର ସ୍ଵର ଯୋହିତ ଜଗତ ॥ (ଘୋସା)।
 ଆସ୍ଫୁଳି ଶୋଭିଛି ଯେନେ ପଛର ପାହୀ ।
 ତାତେ ନଖଚନ୍ଦ୍ରଚୟ ଦେଖ । ଦିଛି ଝାହି ॥
 କଟିତ ପ୍ରକାଶ କରେ ସୁପୀତ ବସନ ।
 ଓନାମିଛି ଠୋର ଖୋଜେ ଲରେ ଘନେ ଦନ ॥
 ବୁକୁତ ପ୍ରକାଶ କରେ ଶ୍ରୀବଂସ ଲାଞ୍ଜନ ।
 ତାତେ ଆକ ଜ୍ଵଳିକିଛି ବୁକୁର କାଞ୍ଜନ ॥
 ପଦୁମର ନଳା ଜ୍ଵିନି ପ୍ରକାଶୟ ବାହ ।
 ଜ୍ଵିଲିକେ ବଞ୍ଚଣ ତାତେ ଯେନ ଚନ୍ଦ୍ର ବଞ୍ଚ ॥
 ଅଶୋକ ପଲ୍ଲବ ନବ ସମ ପାଣି ତଳେ ।
 ତାତେ ନଖ ବେଧା ନଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଚୟ ଜ୍ଵଳେ ।
 କର୍ଣ୍ଣତ କୌନ୍ତୁଭ ଯନି ଶ୍ରୀବଂସ ପ୍ରକାଶ ।
 ଗମନ କବିଲେ କିଲୋ ଦେଖେଁ । ଜୟନାମ ॥
 ଓକନ ଅଧର ଦୁହି ଦନ୍ତ ମୁକ୍ତା ସମ ।
 ପ୍ରକାଶିଛି ଲୋମାବଳୀ ନାହି ନିବାପମ ॥

অল্পবে মিচিকি হাঁহি-গুণে রিকমিক ।
 শব্দব পূর্ণ শব্দে যেনে সুশোভিত্ত ॥
 নাসা তিল ফুল বেন আরত লোচন ।
 প্রকাশিছে ভুক তাতে চকুব ভূষণ ॥
 শিবত কীরতি বঞ্চে মবালি বাঁচত ।
 গলধনে শোভে খোঁপা কিনো সুশোভিত্ত ॥
 তাতে পিঙ্কি আছে চম্পা মল্লি ফুল আদি ।
 প্রভুকপ দবশনে যিময় সমাধি ॥

অ' বাম হবি ।

ঘোষা—প্রভুদেও গৈছে কদম্বৰ তলে হে প্রভু

দেও গৈছে গৈছে কদম্বৰ তলে । ২

পদ—ওসায় জকেমকে আকাশী চন্দ্ৰমা আকাশী

চন্দ্ৰমা ওসায় জকেমকে তৰা হে প্রভু দেও

গৈছে কদম্বৰ তলে হে প্রভু দেও গৈছে গৈছে

কদম্বৰ তলে ।

ওসায় জকেমকে আগাবে প্রভু দেও

পতুলী মুখৰে পৰা—(ঘোষা গৌৰী) ।

দিনৰে চিকনে ওসায় বঙা বেলি

বাতিৰে চিকনে ছোন ।

তাতোকৈ চিকনে আগাবে প্রভু দেও

যেনে পূৰ্ণিমাৰ ছোন ॥

শোৱাই গলে ধনত লাহৰি খোঁপাটি

ওপৰত ফুলৰে পাহী ।

কাণতে ওসমি কুওলে দিনিকে

মুখত মিচিকিয়া হাঁহি ॥

নাসা তিন ফুল জিনি প্রকাশিছে

সুন্দৰ কোমল পাহী ।

চকু সবগৰ তৰাবে নিচিনা

ভুক লোমাৰণী লাহী ॥

তিলকে কবিছে . কপালত কাস্তি
চন্দ্রমা পবিছে জয় ।

দুপাশে শোভিছে ভুক লোমারসী
ঘোৰ কৃষ্ণবর্ণ ময় ॥

কুণ্ডলৰ কাস্তি গালত পবিছে
পাপুৰ্ণ বিমলিন ।

মুখৰ ভিতবে হাঁহিৰ খুজিলে
শোভাৰ উপমা হীন ॥

পদ্য মণ্ডলত বীজ পদ্য যেন
বিকসি ছেউতি চৰে ।

মুখ মণ্ডলত সিকপে দশন
অপূৰ্ণ ছেউতি ধৰে ॥

গলে বনমালা কৌস্তভে প্রকাশে
শ্ৰীবৎস লাঞ্নে পৰি ।

হা হা গোপীনাথ বৃন্দাবনবিহারী
গোপীকাবঞ্জন হৰি ॥

বহল হৃদয় এনেই ধূনীয়া
ভুবনমোহন ময় ।

তাতে জ্বলিবিছে শ্ৰীবৎস লাঞ্জন
কৌস্তভ বেউচি লই ॥

এনেকুয়া রূপ দেখি কদম্বিনী
 নাচিছে কদম্ব মনে ।
 বোলা হবি হবি সব কাম এবি
 সমাজ্য সমস্ত জনে ॥
 অ' বাম হবি ।

দোষা—কদম্ব তলে তলে গই, পাবা যমুনা নৈ । ৮
 পদ—যমুনা বাঢ়িছে কেনে ফুটুকায়ে ঐ পাবা
 যমুনা নৈ । কদম্ব তলে তলে গই, পাবা যমুনা
 নৈ । কেলেই নো গইছাঁ লবি যোব প্রভুদেও
 ঐ পাবা যমুনা নৈ । (ঘোষা গৌরা) ।
 নেঘাৰ্বা নেঘাৰ্বা মব মব প্রভু দেও
 বিহাব লাহবি ভবি ॥
 যমুনা নদীবে গবা কুমলীয়া
 পাণীবে ঠেলাতে খহে ।
 নেলাগে ঘাবলই চেনেহব প্রভুদেও
 ছুতুনী প্রেতিনী বহে ॥

এনেইয়ে বলীয়া গবা কুমলীয়া

ক'ববাত পবিৰা খহি ।

নেযাৰী নেযাৰী কদমব তলতে

বাংশী বজুৰাঁ বহি ॥

আমি যে গোপিনী নাচিম চেয়ে চেয়ে

তোমাকে মাজতে লই ।

নাচোন ধেমেলীয়া বাটব বাটকরা

চাৰখনে তেকে বই ॥

তোমাৰে লাহৰি মুখকে নেদেখি

এফেৰি নবহে মন ।

হাঁ হাঁ গোপীনাথ বৃন্দাবনবিহারী

তুমি গোপিনীৰ ধন ॥

কদমতলে তলে গই ঐ প্রভুদেও ।

পাৰ্বা গৈ যমুনা নৈ ঐ প্রভুদেও ।

কদম তলে তলে গই ঐ প্রভুদেও ।

পাৰ্বা গৈ যমুনা নৈ ঐ প্রভুদেও ।

কদমতলে তলে গৈ গৈ, পাৰ্বাগৈ যমুনা নৈ নৈ ।

কদমতলে তলে গৈ গৈ, পাৰ্বাগৈ যমুনা নৈ নৈ ।

কণুক্ কুনুক্ ঐ নৃপূৰ বজায় ।

কদমতলে তলে কোননো যায় ।

শচিৎ প্রেমতা সংগীতা

কণ্ঠে কুণ্ঠে ঐ নৃগ্ৰ বজায় ।

কদমতলে তলে কোননো যায় ।

ধব্ ধব্ কলীয়া কলৈ পলায় ।

নববিবি নববিবি নন্দ গোসাই ।

ধব্ ধব্ কলীয়া কলৈ পলায় ।

নববিবি নববিবি নন্দ গোসাই ।

কদমতলে তলে গই কদমতলে তলে গই

প বাগৈ য়না নৈ ।

সতো সতো সতো প্রভু সতো সতো সতো প্রভু

নেবিা, আমাক ।

থাকিব নোবাৰে। প্রভু থাকিব নোবাৰে। প্রভু

নেদেখি তোমাক ॥

যদি হে নেদেখি। প্রভু মুখানি তোমার ।

অনপে। অনন্দ মনে নোবাগে আমাদ ।

খাবৈন নোবাৰে। আমি পেট ভৰি মন ।

চি। চন্দনল কবি শ্রুতিনিমো মাত ।

চন্দ্রমা নচলে যেনে নিশা গাভকব ।

ওথেথা কলীয়া মুখ অন্ধকূপ যোব ॥

ভুমি যদি নেথা হা লগত সেইকূপে ।

চাকিহি গোপীবাক যোব অন্ধকূপে ॥

সাত্ত্বিক ক্ৰমতা সংগত ।

তুমি অবি হলে চাৰি ফালে অন্ধকাৰ ।
তুমি হে চিত্তৰ প্ৰভু শলিতা আগাৰ ॥
তু কপ গোপিনীৰ হিয়া মাছে অঁকা ।
জোনাকী শ্যামল তনু কলঙ্ক নথকা ॥
গুণৰ সাগৰ তুমি প্ৰেমৰ সাৰথি ।
প্ৰেম মধু দিয়ঁ। প্ৰভু প্ৰেম সিন্ধু মথি ॥
আজলি গোপিনী আমি কিবা জা'না বেথা ।
কিদিনো তুমি প্ৰভু দোৰাইছোঁ। মাথা ॥
অ' বাস হবি ।

গীত ।

বাক বাক নন্দ হৰি, দেখিছোঁ ধেমালি ।
 বাধিকাৰ যৌবনত, 'দলি চোকাকালি ॥
 বহিঁয়া গাভৰু পালি ।
 আহা কিবা চুমাচুমি, কিবা আঁকুৱালি ।
 মিচিকা মিচিকি কিনো, হাঁহি থিথিঙ্কালি ॥
 সদাই গাঁথিছ হালি ॥

মুখনি গীত ।

ঘোষা—বাম বাম বাম হৰি বাম বাম । ২
 পদ— দয়া কৰাঁ প্ৰভু দয়াৰ সাগৰ ।
 ক্ষমা কৰাঁ দোষ তোমাৰ নাগৰ ॥
 নেজানো বাগীণী নেজানো লাগনি ।
 নেজানো চাপৰি নেজানো মুখনি ।
 আনি অতি মূৰ্খ পাপৰ তাকৰ ।
 নিছগুণে দয়া কৰাঁছে ঈশ্বৰ ॥
 দিয়াঁ শক্তি প্ৰভু অন্য দিন নই ।
 তযু নাম বঙ গনে লব লই ॥
 কি জানো মহিমা তোমাৰ নাগৰ ।
 একে নামে শিলা উভালে পাপৰ ॥

জয় কৰাঁ। প্ৰভু কৃষ্ণা আদৰ ।

কৃষ্ণা বৰষি অধম দাসব ॥

সব কাম এৰি হাতে কপ ঘৰি ।

সমাজৰ সবে বোলাঁ হৰি হৰি ॥

হৰি হৰি বোলাঁ সমস্ত সমাজ্য জনে এ কৰাঁ
হৰি পদ ধ্যান সদা একে মনে অ' বাম বাম হৰি ।

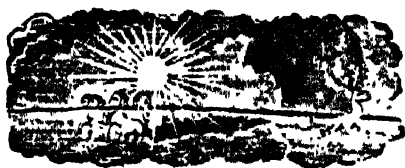
প্ৰাৰ্থনা আক হৰি ধ্বনি ।

প্ৰভুৰ নাম যি দৰে লব লাগে, সেই দৰে
আমাৰ ঘৰে যেনাইনে মনেও নাই । সেই হ'ক
অভাস মাত্ৰ চিণ দেখুৱা হৈছে । ইয়াতে সৰ্ব-
দোষক ক্ষমা কৰি মবাকে হীপদে কোশলে বক্ষা
কৰিব লাগে । ও হৰি । ও বাম । হৰি সন্তোষৰ
অৰ্শে হৰি বোলাঁ হৰি ।

হৰি । হৰি । হৰি ।

জয় জয় শ্ৰেয় ত্ৰিজগত পতি হবি এ
 দোষ কৰ'। ক্ষমা কৰণা নয়নে মোৰ ।
 বিনন্দ অধমে মায়া মাজে পবি হবি এ
 কাকু'তি কৰিছে'। মায়া কৰ'। মোৰ দূৰ ।

পূৰ্বাৰ গীত ।

অ' ঈশ্বৰ অতৰ্ক মহিমা তর ।
 আকাশী চন্দ্রমা জেউ'ত চ'ৰ'ছ
 পূৰ্ণ যৌবনত পবি—অ' ঈশ্বৰ
 অতৰ্ক মহিমা তর ।

অদৃশ্য সংসার দিছে প'ৰিচয়
 আন্ধালিৰ বাজ্য হবি ॥

শূন্য বিমলিন অনন্ত বিস্তাৰ
 স্ননীল জেউতি ময় ।

তাতে অসংখ্যাত তবায়ে হাঁহিছে
খেনোবে পবিছে জঁয় ॥

কবে চিকিমিকি চাৰিও মণ্ডলে
কিবা অপকৃপ কপে ।

জানো উদ্যানত ফুলব খেউতি
চৰিছে প্রকৃতি কূপে ॥

বান্ধি টিপি টিপি হিমালী বীণাই
প্রকৃতি গাভক বৃকে ।

গহীনা প্রকৃতি সবতালি মবা
সঁহাৰিছে চাৰি চুকে ॥

বেলীতা চবায়ে পাখী কোঁটালিছে
পুত্রাঈ আহিব দেখি ।

পদুমী গাভক উবনী দাঙিছে
দিবঃব মলা লেখি ॥

উঠাঁ উঠাঁ মবে চাৰি পাটি এবি
উঠি বোলঁ হবি হবি ।

কিনো দয়ানয় অগত ইশ্বৰ
গুৱালে নির্ভয় কবি ॥

অ' হবি মোক নকবিবাঁ খঙ । তযু নাম ত্তনি
লভিবাঁ বঙ ।

বাতিবে বাতিটে। সপোনে কীলালে
দিনটে। কীলাব বনে ।

টোপনি অসুবে ধবি মুছবিলে
সুখ নাই মোব মনে ॥

পেটতো খালিছে কেছু কুমটিয়ে
মুখো সোপা দিছে ধুবে ।

বাখা বাখা প্রভু দীন দয়াশীল
জীব কোন মতে শোরে ॥

তোমাৰ মায়ায়ে আহি জেকাইছে
 চাৰি ফালে বোড়ি ধৰি ।
 ককণা-সাগৰ কৰাঁহি নিস্তাৰ
 প্ৰভু জগন্নাথ হৰি ॥
 নেপাঁও ঠাহনি ওহে দেৱ হৰি
 বিষয়ৰ সাপে খেদে ।
 বাৰ্থাঁ বাৰ্থাঁ যোক প্ৰাণৰ ঈশ্বৰ
 জীৱে যমপুৰী ভেদে ॥
 বিনন্দ অধমে কাকুতি কৰিছেঁ ।
 বিসম বিষৰ জ্বালে ।
 ত্ৰাহি ত্ৰাহি হৰি এই অধমক
 দংশিছে সংসাৰ কালে ॥

নেজানো অধমে, নেজানো অধমে
 তোমাৰ মহিমা, তোমাৰ মহিমা
 তুমি জগদ্ব্যাপী দেৱ ।
 নিদ্ৰাকপ ধৰি, নিদ্ৰাকপ ধৰি
 শোৱালঁ বাতিটো, শোৱালঁ বাতিটো
 হলঁ এবে সূৰ্য্য দেৱ । তোমা বিনে নাই কেৱ

তযু পদে কৰেঁ। সের, তযু পদে কৰেঁ। সের
দয়া কৰাঁ কৰাঁ, কৰাঁ, মোক দয়া কৰাঁ।

ওহে দেৱ হৰি ।

ওলাই আহে বড়া বেলি জিলিকিছে ভূঁই
উঠাঁ উঠাঁ নেথাকিবা এতে বেলি শুই ॥
গ'ল নিশামণি আক তৰা বোৰ গ'ল ।
ধৰা দৈয়ে সাব পাই সাজি সাজু হ'ল ॥
কেঁচুৰা বহণ ফোঁট কপালত লই ।
জক মক কৰি দেখা দিছে পূৱা দৈ ॥
উঠাঁ উঠাঁ নকৰিবা টোপনিত মন ।
সজাগৰ জগতৰ যত প্ৰাণীগণ ॥
টোপনি যত্নৰ ৰোগ নিদিবা আশয় ।
উঠাঁ উঠাঁ ঘপৰাই মন থিৰ কৈ ॥
উঠি আহি চোৱা চোন বন কুকুৰাই ।
পূৱাৰ জ্ঞাননি দি টোপ খুজি খায় ॥
কঠেবে কটাই নিশা ফুলনিত ফুল ।
পাহী মেলি সুগন্ধিছে কৰি মন ভুল ॥

মৌ মাখী ভূমোবাই ফুল বস খাই ।
 গুণ্ গুণ্ গুণ্ স্ববে সুখ গীত গায় ॥
 পূবাব বতাহ বলি বিপ্ বিপ্ সুবে ।
 শবীৰব তাপ খেদি প্রাণ শাঁত কৰে ॥
 হিম টোপা টোপা হৈ দুবৰি আগত ।
 জিলিকিছে পৰা দৈ ছেউতি বলত ॥
 পাখী মেলি পক্ষী বোৰে যাব ইচ্ছা যত ।
 বড়ে সারি হৈ উৰি যায় তত ॥
 কোনে বোৰে আনন্দত নীলা আকাশত ।
 বনাইছে পাখী মেলি বায়ুৰ ভৰত ॥
 এইৰূপে নানাকপে সুরনী কপেৰে ।
 সজাইছে ধৰা দৈয়ে আনন্দ মনেৰে ॥
 কিনো ঈশ্বৰৰ লীলা বুজিব নোৱাৰি ।
 এনেকুৱা শোভা দেখি থাকিব নোৱাৰি,
 নিশাচৰ ফেঁচা দিন কণা আদি কৰি,
 সোমালে গহীন হাবি দিন ভয় স্বৰি ।
 উঠা আক নেথাকিব টোপনি কোলাত ।
 উঠিলে সকলো প্রাণী চেতন কোলাত ॥
 নিৰাপদ কপে যাব অনুগ্রহ বলে
 বঞ্চিল। উয়াক্ত নিশা ; ভক্তিবৈ সকলে—

সিজনৰ নাম লৈ নৱ মাহ ধৰি,
যাৰ যি কৰ্ত্তব্য কাম ধৰি। ঘণ কৰি।

ৰাম তালৰ গীত।

হে প্ৰভো ! কি চৰাই কান্দিছে
হে প্ৰভো ! “কেংকুকু” কৰিছে
হে প্ৰভো ! কেনিবা কান্দিছে ক’তে হে ৰাম
হে প্ৰভো ! আৰু কি কান্দিব
হে প্ৰভো ! গুনি থাকিম জানো
হে প্ৰভো ! মাতৰে লাহৰি চতে হে ৰাম ॥
হে প্ৰভো ! পূৰ্বাবে বতাহত
হে প্ৰভো ! বদৰে কিৰণত
হে প্ৰভো ! পদুমী নাচিছে বিলত হে ৰাম ।
হে প্ৰভো ! হিমাৰে ভিতৰত
হে প্ৰভো ! ধাউতি নাচিছে
হে প্ৰভো ! একেৰি নুগুছে চিতত হে ৰাম ।
হে প্ৰভো ! কিনো ময়া মল্ল
হে প্ৰভো ! কৰিল’ মনকে
হে প্ৰভো ! ময়া মোহনীৰে পাকত হে ৰাম

হে প্রভো ! ওলাওঁতে সোমাওঁতে
 হে প্রভো ! তোমালৈ ধাউতি
 হে প্রভো ! একেৰি নুগুছে মনত হে বাম ॥
 হে প্রভো ! ওলায়ে আহিছে
 হে প্রভো ! বাঙলি সবিতা
 হে প্রভো ! জিলিকি আহিছে ধৰা হে বাম ।
 হে প্রভো ! জানব সবিতা
 হে প্রভো ! ওলাব ধৰিছে
 হে প্রভো ! গুক ভকতিৰ পৰা হে বাম ॥
 হে প্রভো ! কিমতে ভকতি
 হে প্রভো ! কৰেঁ। তয় পদে
 হে প্রভো ! মায়ায়ে বিয়াপি ধৰে হে বাম ।
 হে প্রভো ! যেনে বয়ুমলা
 হে প্রভো ! গছত উপজি
 হে প্রভো ! মেবাই মেবাই ধৰে হে বাম ॥
 হে প্রভো ! প্রেমবে শতুক
 হে প্রভো ! আক প্রেম ভকতি
 হে প্রভো ! মনবে শতুক লাজে হে বাম ।
 হে প্রভো ! দেহি ঐব শতুক
 হে প্রভো ! দেহাব পঞ্চ ভূতে

হে প্রভো ! ওসায় ঘনে পতি বাজে হে বাম ।

হে প্রভো ! চিন্তা ডাইনীয়ে

হে প্রভো ! শোহিব ধৰিছে

হে প্রভো ! জীবব চাহনি নাই হে বাম ।

হে প্রভো ! আশা চিটিকাত

হে প্রভো ! লোভত পবিলেঁ।

হে প্রভো ! ধরি বহি দ্যাখে পাই হে বাম ।

হে প্রভো ! পক্ষীকপী মই

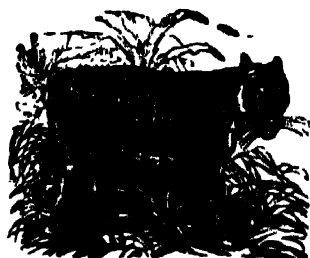
হে প্রভো ! তোমাব গায়াত

হে প্রভো ! গরত চেতন নাই হে বাম ।

হে প্রভো ! বাখা বার্থা বার্থা

হে প্রভো ! ককণা-সাগর

হে প্রভো ! মোক মায়্যা-বাঘে খাই হে বাম ।

সূৰ বায় তাল ।

কি হেনো গৰ্জ্জিছে চাৰিও কাষৰে ২

পৃথিবী ভেদিছে ধ্বনি এ ।

কাণ তাল মাৰিছে বুজিব নোৱাৰেঁ ২

লাগিছেহি ডেডেৰণি এ ॥

কি আছে কবলই নোৱাৰেঁ বুজিব ২

লাগাল ময়াৰ জাল এ ।

যত নৈৰ্ম্য ধৰি থাকিবলৈ খোজেঁ ২

তুমি মোৰ মহাকাল এ ॥

খালে খালে খালে দেৱে কি পিশাচে ২

চাব ডালে ডালে খাই এ ।

লেখা জোখা নাই বেঢ়ি ধৰিছেহি ২

আক পৰিত্ৰাণ নাই এ ॥

খেদি লৈ ফুৰিছে হাবি বননীয়ে ২

নোৱাৰেঁ মাৰিব লৰে এ ।

হইলোঁ ফাপৰ দীন দয়াশীল ২

দয়াকৰঁ দয়া কৰে এ ॥

পৰিছেঁ শৰণ দেহে মনে চিতে ২

বন্ধা কৰঁ দেৱ হৰি এ ।

ঘোৰ ময়া ভয় দেখুৱাল' মোক ২

শৰণ পৰিছে' ডৰি এ ॥

তুমি নাৰায়ণ জগত কাৰণ ২

তুমি সৰ্ব্ব জীৱ জীৱ এ ।

অনাৰ্দ্ৰ অনন্ত পৰম পুৰুষ ২

তুমি আদি দেৱ শিব এ ॥

সুৰ কৰ তালা ।

এই ঘৰ দ্বাৰ সকলোৱে মিছা এই ঘৰ দ্বাৰ সক-

লোৱে মিছা ঐ মন কালিলৈ থাকিব পৰি এ

ঐ মন কালিলৈ থাকিব পৰি এ ।

এই পুত্র ভাৰ্গ্যা ধনবস্ত্ৰ মালে এই পুত্র ভাৰ্গ্যা ধন
বস্ত্ৰ মানে ঐ মন সবে ময়া পাক জৰি এ

ঐ মন সবে ময়া পাক জৰি এ ॥

এই যে শৰীৰ ইয়ো ধীৰে ধীৰ এই যে শৰীৰ ইয়ো
ধীৰে ধীৰ ঐ মন স্তূৰা স্তূৰী হ'ব এ ।

ঐ মন স্তূৰা স্তূৰী হ'ব এ ।

এই নাক কাণ সবে হ'ব সাক্ষ এই নাক কাণ সবে
হ'ব সাক্ষ ঐ মন মৰি শালী নাম থ'ব এ

ঐ মন মৰি শালী নাম থ'ব এ ।

— . —

(সুৰ আগৰ দৰেই ।)

মাটিত মিলিত যত আছে মানে
দিন হ'ব অক্ষয়ান ।

এই কান্দি গৈ মাটিত মিলিত
নেথাকে ইতো গিয়ান ॥

বিষয়ৰ স্তূথ কৰি বহি চূৰ
আহিলে যম কিলুবে ।

নিম ধৰি বান্ধি জীৱ বাজ কৰি
কি কবিস চাই পৰে ॥

পুত্রও থাকিব চকু পানী টুকি
 ভার্য্যাও কান্দি বীণাই ।—
 লগতে মৰিলে মানে ও নেপাব
 এটায়ৈ থাকিব চাই ॥
 শুনা কাণ পাতি কান্দিব ধৰিছে
 পুত্র হেকবাই মাকে ।
 চিয়ঁৰি চিয়ঁৰি ইনাইছে বীণাইছে
 কি কৰিব বেথা পাকে ॥
 “হা হা বাচা মোক কলৈ গলি এৰি
 শূন্য কৰি বন্ধস্থল ।
 বকে শোক অস্ত্র আঘাত কৰিলি
 হৃদয় বিদৰি গ'ল ॥
 হা হা বাচা মোৰ নেথাকে পৰাণ
 তোমাৰ মুখ নেদেখি ।
 হায় বে বিধতা কিয় দিছ বাথা
 দুৰ্ভাগিনী ভাগ্যে লিখি !!
 কোলাত উঠিলে কোনে নো মাতিব
 কাকনো বুলিম “সোণা” ।
 কোনে এধা ফুটা মাতেবে মাতিব
 কলৈ গলি মোৰ পুনা !”

কান্দি কান্দি হায় মাটিত পৰিছে
 মাৰিছে হিয়াত ভুকু ।
 বোল'। হৰি হৰি আন কাম এ'ব
 ভকতিৰে বান্ধি বুকু ॥
 ঔ বাম বাম ।

(সব তাৰালা ।)

সোম—এ ভৱ সাগৰ মাজে পাৰ কৰ'। মোক
 নাৰায়ণ ।
 পদ—চোৰ'। উঠে পুনু চেতন পাইয়া কান্দিছে
 পুনু বীণাই, এ ভৱ সাগৰ মাজে পাৰ কৰ'।
 মোক নাৰায়ণ ।
 আউলি বাউলি বস্ত্ৰ নসম্বৰে ভঙ্গ হ'ল মাত
 নাই এ
 ভৱ সাগৰ মাজে পাৰ কৰ'। মোক নাৰায়ণ ॥
 তথাপি কান্দিছে বাগৰি বাগৰি
 চুলিয়ে খাইছে ধূলি ।

চিকিৎসিছে শুনা গগন ভেদাই

“হায়ে সোণা মুখা” বুলি ॥

“কাখনো মুখত চুষ্টি ঘনে পতি

আনন্দ মানিম চিত ।

হায়বে শমন নিয়ঁ। মোক মাৰি

নেথাকোঁ পিৰিখি বীত ॥”

চোরঁ।ছো তথাপি নিজীলে সম্ভান

সকলো দেখিছঁ। মিছা ।

খোরঁ। লোরঁ। পিকঁ। যত পাৰামানে

যাৰ যেনে কুৰা ইচ্ছা ।

হৰি নাম গাই বসত মজাই

ফুকরঁ। ইটো মনক ।

মিছা চিন্তা কৰি মিছা শোক কৰি

নিদিবা দুঃখ জীৱক ॥

বেজাব কৰিলে কিবা লাভ হ'ব

দেহাছে যাব শোকাই ।

যন্তেক দেখিছঁ। নব পণ্ড পক্ষী

এদিনা সবে লোকাই ॥

চাই চাই থাকিলে একোটো নোপোৱঁ।

কৰিলেহে পাৰা ফল ।

এতেকতে সবে বোল' হবি হবি
মিছাতে জীবন গ'ল ॥
হবি হবি হবি ।

(সুৰ বায তাল ও তাবাল ।)

ঘোষা—হৰি হৰি মোৰ কি ভাগ্য কপাল ।

পবিলোঁ এ ভয় কূপে নবকৰ খাল—

হৰি হৰি মোৰ কি ভাগ্য কপাল ।

পদ—চৌক ব্ৰহ্মাণ্ডৰ মাজে অনুপমা পূব ।

অনুপমা ওপৰত সদানন্দ পৰ ॥

সদানন্দ ওপৰত বৈষ্ণৱ ভূশন ।

উৰ্মলিছে য'ত সদা মহা ভক্ত-গণ ॥

কিনো বৰ্মণীয় স্থান উপমা বিহীন ।

সংসাদত তেনেকুৱা একোনাই চিন ॥

কেনে ত নিখিল হয় ভাগিমান কাপ ।

হীন স্মৃতি যবে মই পোও মোৰ তাপ ॥

যেনে তেনে নিখোঁ বিন যদি আগ বাঢ়ে ।

সাহিত্য ভাণ্ডাবে তেনে কথা নাই কাৰো ॥

এলাগী কপাবে তেও কৰি অনুমান ।

খালে য'ক বামে য'ক নিখোঁ কিছুমান ॥

পূব ফালে শোভা কৰে চাক সৰোবৰ ।

পানীপূৰ্ণ তিৰ্ বিৰ্ অতি মনোহৰ ॥

কি নো স্নীতল জল দেখোঁতে ছতাস ।
 কবে পলায়ন তাপ হয় সৰ্ব্ব নাশ ॥
 স্নমদু বতাহে জল কবে টল মল ।
 তাতে নানাবিধ মাছে কবে খলখল ॥
 চাৰি ফালে চাৰি ভাগ গজিছে পদুম ।
 চিৰদিন দুলে ফুল হই জুয়াজুম ॥
 আকাশী কুম্ভ জিন শোভে দিবা ৰাতি ।
 তাতে অলিকুল আহি ভমিছেহি ছাতি ॥
 আকাশী তবাই শোভা কবে নিশা হ'লে ।
 কিন্তু এই বিল তবা সততেই জলে ॥
 নোৱাৰে ঢাকিব তাক ভাৱন ঢাকোনে ।
 নপবে জঁইতা তাই স্কন্দৰ গুণে ॥
 স্নগাল আসন পাৰি সাৰি সাৰি হৈ ।
 উমলিছে আনন্দেৰে ভঙ্গবাজে লৈ ॥
 ভঙ্গবে শ্ৰঙ্গাব গীত গাই স্নমধুৰ ।
 পদুমী গাতক শোভা উপমা স্নদূৰ ॥
 কোঁটালিছে দেহা জানো স্নমদু সমীৰে ।
 ছিগা ভগা চুলি ধূলি সৰিপৰে নীৰে ॥
 তাকে খায় মাছ বোৰে দিয়ে হৰি ভেৰ ।
 গাগল, পিঠীয়া, আঁৰি, শ'ল, শাল, ভে'ৰ ॥

মাছ বোৰে “তক্ বক্” আদি শব্দেৰে ।
 কিতালিছে কিনো শোভা চাক সৰোবৰে ॥
 হাঁৰ হেৰিয়া ।

(সুৰ টোকাৰী ।)

কেলেই লাগিছে নগৰ্, ৰাজপাট কেলেই
 লাগিছে নগৰ্, ৰাজপাট কেলেই লাগিছে কেলেই
 লাগিছে সৰ । (টোকাৰী) লগতে মাৰঁ ।

হাবি ৰম্যপূৰ প্ৰেমৰ বাথক হাবি ৰম্যপন
 প্ৰেমৰ বাথক গছ তলে মনো গছ তলে মনোহৰ ॥
 (টোকাৰী অকলে মাৰঁ) ধেন্ দুন্ দুন্, এ দুন্ দুন্,
 দুন্ দুন্ এ দুন্ দুন্ ।

(নামো গোৰাঁ টোকাৰীও বোৰাঁ) ।

ধেন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌, দুন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌
 এ দুন্‌ দুন্‌, ধেন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌, দুন্‌ দুন্‌
 এ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌, ধেন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌,
 দুন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌.—ধেন্‌ দুন্‌
 দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌ এ দুন্‌ দুন্‌ । ধেন্‌
 দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌, দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌ দুন্‌.—নামোগোৰাঁ ।
 টোকাৰীও বোৰাঁ । স্মৰ এ কেদৰেই ধৰিবা ।
 প্ৰথম সাৰি দুবেলি গাবা ; দ্বিতীয় সাৰি শেহৰ দুটা
 অথৰ এৰি দুবেলি গাবা পাছত পূবাই থবা ॥

কেলেই লাগিছে ধোরতী কাপোৰ ১

কেলেই লাগিছে ২ ছোলা ।

গহৰে গছতি আনিম পছতি ১

প্ৰেমেৰে পাতিম ১ খোলা ॥

কেলেই লাগিছে ষঁটি বাটি কাঁটা

কেলেই লাগিছে লোটা ।

হাতৰ কাঁজলি আছে মনোহৰ

পীৰ পাৰেঁ । প্ৰেম সোঁতা ॥

কেলেই লাগিছে গোলাপী আতৰ
কেলেই লাগিছে তেল ।

প্ৰেমৰ গোলাপী আতৰ ওলাব
ভাঙিব দুখৰ মেল ॥

কেলেই লাগিছে লং দাল চেনী
কেলেই লাগিছে জাঁই ।

মেজাকৰী গুটি আছে অগণন
খাবলৈ এনেই পায় ॥

কেলেই লাগিছে সুগন্ধি চন্দন
কেলেই লাগিছে ত্ৰাণ ।

দেবী প্ৰকৃতিৰ নন্দয়া বনিত্ৰে
জুৰাব তাপিত প্ৰাণ ॥

কেলেই লাগিছে কপালিৰ দাপোন
কেলেই লাগিছে ফাঁট ।

প্ৰেমৰ দাপোন চাম তব ড্ৰাই
আঙুলীকে কৰি ফাঁট ॥

কেলেই লাগিছে মেঁ ওতা ফালিব
কেলেই লাগিছে ফোঁট ।

প্ৰেমৰ মেঁ ওতা ফাটিব আপুনি
ভাঙিব চুলিৰ জোঁট ॥

সৰগৰ সুখ নেলাগে অকনি

নেলাগে দেৱৰ লগ ।

প্ৰেম সৰগত উমলি থাকিম

প্ৰেমস্তব লই লগ ॥

বৈকুণ্ঠ ভুবন তুচ্ছ জ্ঞান কৰেঁ।

তুচ্ছ মানো দেৱ ভোগ ।

নেলাগে একোকে প্ৰেমস্তব লগে

ভাৰেঁ দেৱ সঙ্গ যোগ ॥

বৈকুণ্ঠ স্বৰ্গই নোৱাৰে হ'বলৈ

অৰণ্য পূৰব মান ।

যাতে প্ৰেমস্তব লগত ল'ৱা

ভাবিছেঁ। অমীয় মান ॥

যদিও ব'হিছে কঁপনীয়া পাণী

যদিও প'ব গাত ।

ভাণিম স্নানহু প্ৰেমৰ ভোগান

ব'হিছে প্ৰেমশ্ৰে গাত ॥

যদি মোক খাব ডাহে দাম নোম

খজাটিত্ ছিগিব ছাল ।

যদিও বলিব ছোকৰ শোণিত

তথাপি লাগিব ভাল ॥

কিবা ভাত পাণী শোবা ধারী পাটি

কিবা সুকোমল গাক ।

বনা ফল মূল অমীয় সমান

হাতে সুকোমল গাক ॥

ভাবিষ্ স'তে ত'তে প্রেমস্বৰ সতে

মিলন যেতিয়া মোৰ ।

আক কিবা সুখ আছে সংসারত

আছে কিবা বম্য পূৰ ॥

বোষা—লাই লেক টেন গোড়াৰ পণ্টন হিলৈ

মাৰে জাঁই ছাঁই ঐ গোবিন্দবাম ।

পদ—মাৰি মাৰি হই হিলৈ ডাল ঘূৰাইছে

আঙৰি ভাঙৰি কৰি ঐ গোবিন্দবাম ।

“এটন্‌চন” বুলি নায়ক কইছে
 ঠিয় হ’ল হিলৈ ডাল ধৰি ঐ গোবিন্দৰাম ॥
 আকৌ কিবা বুলি কইছে হ’ব পায়
 হিলৈ ডাল লইছে জডি ।
 ডিডি বেঁকা কৰি টোৱাইছে ভীৰাইছে
 দুভৰি আগলৈ ভাঙি ॥
 আকৌ কিবা বুলি কইছে হব পায়
 মাৰে ভৰি গিৰিপনি ।
 দিছে ও ফৰাই ঘনত্‌ ঘনে পতি
 উঠিছে দূৰৈতে ধনি ॥
 আকৌ “সুয়াইট” বুলি কই দিছে
 সবে ছচিয়াৰ হ’ল ।
 আকৌ কিবা এশাৰ কইছে হ’বলা
 এখাভাগ আগলৈ গ’ল ॥
 “ৰাইট্‌ টৰণ্‌” বুলি কইছে নায়কে
 ঘৰে সোঁ হাতলৈ চাই ।
 “কুইক্‌ মাৰচ্‌” বুলি কৈছে ডিডি ফানি
 এটাই বোৰ সমানে ঘাই ॥
 “কুইক্‌ হ’ল্‌থ্‌” বুলি নায়কে বইছে
 এটাই বোৰ সমানে ব’ল ।

“লেফট টবগ” বোলোঁতে এটাই বোব চিপাচ্ছি

যুবি বাঁও ফলীয়া হ'ল ॥

আকৌ কিবা বুলি কইছে নায়কে

টোরাইছে হিলৈ ডাল ডাঙি ।

হসনা বহনে বহিলে ততাতে

এভবি পাছলৈ তাঙি ॥

আকৌ কিবা বুলি কওঁতে সমানে

দিলে ঘোৰা ওফৰাট ।

অনিয়া বগিয়া মেয়ে যতে পাবে

মাৰিছে ধুমে ধুমাই ॥

কাণ তাল মাৰিছে হিলৈ শবদতে

কাৰো মাত নু শুনি কেৰে ।

ধূঁৰাৰে প্রতাপত বেনিকো ঢাকিলে

বংচাই আকাশী দেবে ॥

ইটোৱে সিটোৱে খেদাখেদি কৰে

হাততে হিলৈ ডাল লৈ ।

আমাৰে ফাললৈ আহিছে দাউবি

ঘৰলৈ যাঁও গৈ বৈ ॥

অ' বাগ হাব ।

ঘোমা—বহুৱা ওলাব, বং দেখুৱাব, যেয়ে আছে
চাবলই নেদেখা দেখিব ।

পদ—যিকালত মহাদেবে দক্ষযজ্ঞ নাশ ।

কৰিছিলে হ'ল তাতে দক্ষৰ বিনাশ ॥

মহাদেৱে মহাক্ৰোধে আপোনাৰ চুলি ।

চিঙি লদি মাৰি দিলে “মাৰি থাক” বুলি ॥

তাৰ পৰা উপজিলে বীৰবাহু মাল ॥

চিঙিলে দক্ষৰ মৃগু কথা হ'ল ভাল ॥

মাৰিলে পামৰ দক্ষ কান্দিছে প্ৰসূতী ।

মহা শোকে মহাদেৱে কৰে ঘোৰ স্ততি ॥

স্ততিত সন্তুষ্ট হই জীয়াইল দক্ষক ।

নিম্বীয়া ঘূৰি ঘূৰি কৰে তক বক ॥

উপায়বিহীন দেখি ভাবিলে শঙ্কৰে ।

কোন মতে মৃগু দিওঁ মাতিলে সহৰে ॥

“নন্দি নন্দি কোৱা বোপা কি হ'ব উপায়” ।

নন্দিয়ে দলিলে “হ'ক ছাগলিৰ প্ৰায় ॥

সতীয়েও শাপি হিলে নিন্দনীয়া মুখ ।

হ'বগৈ ছাগলি যেন পাবি ঘোৰ দুখ” ॥

ইতিপৰ্শ্বৈ মহাসতী দশ বছৰালী ।

মূৰ্ত্তি ধৰি আঞ্জাললে সভালই বুলি ॥

তেনে বছরালী গই লাগিলে সভাত ।
 সভাৰ গৰাকী দক্ষ—হ'ল মুও পাত ॥
 সি মুওৰ পৰা হ'ল বছৰা জনম ।
 বছৰা চৰিত হয় কেনেকৈ নো কম ॥
 আকলা বিজলা কপ উপমাৰিহীন ।
 দেখা মাত্ৰে ইচ্ছা উঠে ইমানেহে চিন ॥
 অন্যৰ শৰীৰে শোভে কপালী কাপোদ ।
 বছৰাৰ গাত শোভে কপপাত বোৰ ॥
 অন্যৰ মূৰত শে'তে ঘন ক'লা চুলি ।
 বছৰাৰ মূৰে শোভে মদাপাটৰ ধূলি ॥
 অন্য জনে বোলে কৃষ্ণ কৃষ্ণ হৰি বাম ।
 বছৰাই বোলে কৃষ্ণ তোক পালে খাম ॥

গোবিন্দকৃষ্ণ । বছৰা—খুন্দিমকৃষ্ণ ।

বামকৃষ্ণ । বছৰা—খামকৃষ্ণ ।

মুক্তি ত নিস্পৃহ যিটো সেই ভকতক নামো

বসময়া মাগোহৌ ভকতি ।

সমস্ত মস্তক মণি নিজ ভকতৰ বশা

ভজোঁ হেন দেৱ যদুপতি ॥

বহু।—মুঠোতে নেচাই কিছুটা সেই ভুকু খোরা বাপু
 বহু মই মারে সৈ মুকুতি ।
 বহুতে মারুক মবি মবি কুবলেবশ্য
 কবে মই মবিপতি ॥

কলিব পবম মলি জানা বাম নাম ।
 শকবে বচিল ম ডাকি বোল বাম বাম ॥
 বঃ—কলিব পবম মলি জানা বাম নাম ।
 শকরক পালে মানে এতিয়াই খাম ॥

নেদেখি থাকিলে থাকিবলৈ পারিঁ।
 দেখি হে থকাতো টান।

প্রেমের অগ্নিনি . জলিছে চৌপাশে
তাপিত আবুজা প্রাণ ॥

উবে জাকে জাকে কলীয়া ভূমোষা
বিচারি ফুবিছে ফুল ।

মোবে মন বলীয়া চেবেড়া বেবেড়া
প্রেমত বাগবি ভুল ॥

ফুলনি বাবিত নানা জাতি ফুল
ফুলি জক্ মক্ কবে ।

ভূমোষা বলীয়া মউর লোভত
উষাতে উপচি পবে ॥

কিনো মধু গন্ধ মলয়া বলিছে
সদায় বিপালি ধাবে ।

দিবহী ব'বাগী তাপিত প্রাণত
অমৃত ঢালিষ পাবে ॥

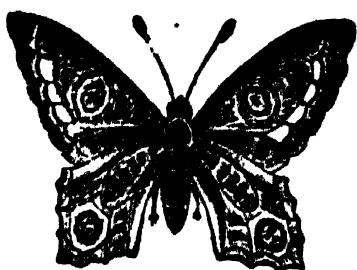
কুলিয়ে কান্দিছে "কুহ" "কুহ" কবি
বসন্ত উরলে বহি ।

আকাশী জোনাই জেউতি প্রকাশি
জানো পবিছেহি খহি ॥

দ্বিতীয় বৈকুণ্ঠ ফুলনি বাবিত
ভক্তগণে উমলিছে ।

কটাছি চাঁওতে সকলো সম্ভাপ
 যার দৃশ্য—পাছে পাছে ॥
 আমি অত্যাগিনী ভাগ্য ছুরে পোবা
 উরুলি পোডাব প্রায় ।
 একেটি প্রাণক নিবলে থওঁতা
 আক কোলো ক'তো নাই ॥
 ফুলনি বাবিত্তে বহৌগৈ নিবলে
 ল'ওগৈ মূগন্ধি চাত ।
 সৌন্দর্য্য জুবনি চ'লোঁগৈ হিয়াত
 মুত্তনাকৈ কাবো মাত ॥

অঁদের পখিলা দেখিবলৈ বাক,
 পাখীতে পিকিছাঁ বৃগি স্তব্ধৰ থাক.
 অঁদেও পখিলা চাই থাক চাই থাক কবে
 দেও পখিলা চাই থাক চাই থাক কবে ।
 পৰ্বোঁ কি পখিলা ধবিলেবা মৰে ।
 অঁদেও পখিলা কেনেনো দেখিলোঁ
 উৰি উৰি যুবে ॥

চাঁওতে ভোক পখিলা মনকে মোব মোহিলোঁ
 নেচাইমে থাকিলে টান ।
 পাখী যে কমলীয়া আকৌ যে মেমেলীয়া
 পত্নী যে গাভৰুৰ মান ॥
 কিহকে দে বিয়াৰি ইমানকৈ যে কুৰিছ
 কি নো যে ভোক খাবলৈ লাগে ।
 মোৰে মন যে আনুজন বজাব যে নোৱাৰি
 কাণতে ভোক পিকিম যেন লাগে ॥

অ'স্মেথিবা আহা নামি,
 তোমাকে খাবলৈ আহিছেঁ। আমি,
 লেখাঁও আকৌ নলওঁ আকৌ নল নল গাঁও হাত।
 খামে আকৌ লমে আকৌ লগাই লগাই খাম হাত।
 স্মথিবা টেক্সা ঐ লুমথিবা টেক্সা,
 দেখিলে লাগে তোকে হেপাহৰ জেঙা
 গছৰ ডাল স্মথিবা ঐ মোৰে প্ৰাণ জুবনি
 ঐ মাছৰ ফুলে বহা চেঙ্গা।
 অ'দেও পাৰ্শীনা তানা স্মেথিবা খাঁও দেও
 পাৰ্শীনা তানা স্মেথিবা আনা স্মেথিবা খাঁও ॥

তখনো স্মথিবা বণে জ্বক জ্বক
 সবে সবে সেন লাগে।
 গছৰ ডাল স্মথিবা খাল প্ৰাণ জুবনি
 চাই থাকিম সেন লাগে ॥

দেহি ঐ স্মে সৰগত যে তৰা;
 জানো মিচিৰি... হে।
 কোনটো দে... তোকে সে ঐ প্ৰজিলে
 এনেটি যে... হে ॥

সোবণ। “হে... দ! ক'লৈ যোৱা হে?”

বিছন। “কোন ? সোবণ দৈ । আহা ! আহা !

লাহবি তোমাক নেপাই হে অঠনিব পবা ষাঁও
নেবাঁও তৈ আহিছেঁ ।”

সোবণ। “পিছে কোন ফালে নো ?”

বিছন। “বহণ দৈ হতে কদ মনিত বিহপাতিছেগৈ
তালৈকে ষাঁও ।”

সোবণ। “ব'বা, ময় ছাটিটো আনোগৈ ।”

চলে সখী সোবণ্ বিছন্ চলে সখী সোবণ্ বিছন্
আনন্দিত মন ।

হাতে ধরাধবি ঘন হাতে ধরাধবি ঘন
বিবি ঙ্গণি বল ।

খোজ দিছে ঘনত্ ঘন্ ॥

(সুর যোষোনা ।)

নাচনি পখিলা যেনে ঐ বিনুবা

নাচনি পখিলা সেন—

বিণে ভালে করি বাবি তয় বিনুবা

নাচনিব ধেমালিব্ খেলু ।

(সুর বীণ ।)

নাচনি বিচিকি জয় মালতী নাচনি পিচিকি ভয়

মালতী নাচনি বতাহব জয় মালতী আগ ।

আম্বাৰে চিনি জয় মালতী নাচে খুৰি খুৰি জয়
মালতী মূৰতে হাঁচটি জয় মালতী পাগ ॥

(সব দুই ঠেলা নাচনি ।)

নাচিছ যে নাচনি কি হলে তোৰ চিন্তনি
কৈলে যে তয় ঢাকিছ মুখ ।
কোন নো যে কটা যোৰাই বেয়া যে তোক
বুলিব উলিয়ায়ে লাহনী মুখ ॥

(সব এক ঠেলা নাচনি ।)

তোমালৈ মোৰ যিমানটি মৰম লাগে নাচনি
সুধিলে ময় কি বুলি ক'ম ।
আহা যে মোৰ নাচনি লাগিছে জানো আমনি
কোলাতে ময় বহুৰাই ল'ম ॥

(সব ঐ ।)

মনবে যে সস্তাপত চৌপনি যে নধবে
নেখাঁও যে পেটে ভৰি ভাত ।
হায়নো নো হায় বিধতা সস্তাপে মোক খাইছে
অগিণি মোৰ বলাইছে গাত ॥

(সব আগ চৈলা সাৰেং নাচনি ।)

আবুজনি মনকে বুজাব নোহাৰে । কোনেনো
ভিবণি দিব ।

কোন নো টো সতেৰে থাকিম মনে পাৰি
সস্তাপে অগিণি দিব ॥

(সব যোজনা পাছ চৈলা নাচনি ।)

মনৰো ঠিকনা নাযে মোৰ সস্তাপত

চিতৰো ঠিকনা নাই—

একেটাষে মনেৰে থাকিব যে নোহাৰে ।

সস্তাপে যে মাৰিছে খাই ॥

(সব জুৰ লগা নাচনি ।)

হায় হায় যে মোৰ বিষতা কপালত্বে লিখোঁতা

মোৰে যে কুমলীয়া গাত ।

দপে নো দপে কৰি জলিব যে ধৰিছে

সস্তাপৰ যে অগিণি চাত ।

ললেঁ । যে সবগলৈ বাট ॥

মোবে মন নিচিগে মোবে মন নেভাগে

মোবে মন যে লেকেটা জরি ।

এ মুদ্রা মনকে ভূলাব লাগিলে

যামে মনে তাপত্ মরি ॥

মনেহে ধেমালি থাকিম উমলি

মনতে নাচনি ঘুবে ।

মনবে সমান কোনে নোহববা

খস্তুকত্ পৃথিবী ঘুবে ॥

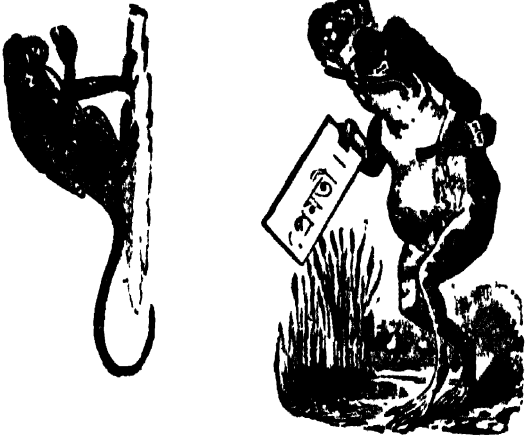
মনতে উজনি মনতে নামনি

মনতে দহোতা দিক ।

মনেহে আহবি মনেহে লাহবি

মনেহে খাউতি ঠিক ॥

হৃদয়ৰ পুথুৰিত পদুম ফুল ফুলিছে
 মন ভূমোবাই চুহে ।
 বিশ্বগড়োতাৰ অপূৰ্ণ গঢ়নি
 সংসাৰ বিয়াপি যোহে ॥

নৈ আছে বৈ বৈ এটাব নোৱাৰেঁ। আগ গুৰি কৈ ।
 নহয় নে অ'বাক সখী মিঠাদৈ ।
 অ'হৰি বাম বাম, বৰ বৰ গছ,
 শিপা খানি পানীক পেলায় মাৰি দিছে সংছ—
 নহয় নে অ'বাক সখী মিঠাদৈ
 নৈ আছে বৈ বৈ এটাব নোৱাৰেঁ। আগ গুৰি কৈ ।
 নহয় নে অ'বাক সখী মিঠাদৈ ।

অ'হ'বি বাম বাম, ব'ব ব'ব মা'ছ জাপমা'বি জাপমা'বি
 ধ'বে বিছ নাচ নহয়নে অ'নাক সখী মিচা দৈ ।
 ব'ব ব'ব ব'গ, বালি ওপ'বত ব'হি আছে তব'ক্ ব'ক্ ।
 ব'ব ব'ব বালি, জ্বিলিকে ধবল কপে ধ'বি গ'বাচালি ।
 ব'ব ব'ব চ'ত, সৌন্দ'র্য বিস্তা'বি চোর' । আছে সু'মহৎ ॥
 ব'ব ব'ব গ'বা, ঠিয়া'দি বিয়া'পি আছে গু'বি য'ব প'বা ।

বব বব জান, পানী যোগনীয় পানী কবিছেহি দান ।
 বব বব ডুবি, আছে মূৰ গুজি বোলে মুচুবি মুচুবি ।
 বব বব হাবি, ধৰিছে গহীন শোভা কিনে। চায়ে যাবি ।
 বব বব মচ, নার, জাহাজাদি ধৰি কবি থৈছে বশ ।
 বব বব নার, পাক চাকনীয়াত্ পৰি কৰে কাও বাও ।
 বব বব ডোম, নানা জাতি মাছ ধৰি বান্ধিছে গৈ দ'ম ।
 বব বব জাল, পাতি থৈছে মাছ বোৰে লাগিছেহি
 ভাল ।

বব বব বঠা, একে চাবে পাব হয় নহয় কম কথা ।
 বব বব চৈ, কুৰিছে সদায় নারব ওপদত লৈ ।
 বব বব ঘাট, পাব হোৱ'। ব'লি ঘনে লগাই আছে মাত ।
 বব বব গাও, পাবত ধৰিছে শোভা ব'লা তালৈ যাও ।
 বব বব দৰ, আছে ওপ শিব কবি নাই লব চৰ ।
 বব বব বাৰি, বিবিধ শস্ত্ৰেৰে ভবা আছে সাৰি সাৰি ॥
 বব বব চাপ দেখি ভয় লাগে পাব হ'ব কাৰ বাপ ।
 বব বব খাল, খানি আনি নদী মাজে পেলাইছেহি
 ভাল ।

বব বব সাঁকু, পাব হ'ব নোৱাৰিলে লাগে কেঁকু জেঁকু ।
 বব বব চো', নাৰক শুনিছে বোলে পাব হলি নৌ ।
 বব বব চাক, মাজত পবিলে তাতে বাম বুলি থাক ।

বৰ বৰ ফেন, দেখোঁতেই মনোহৰ পিঠাগুৰি যেন ।
 বৰ বৰ জাঁজ, উমলিছে বাতি দিনে পানীদৈৰ মাজ ।
 বৰ বৰ দাঙ, পৰি আছে পানী মাজে নেদেখিলে সাং ।
 বৰ বৰ নাপ, সোঁতত ভাহিছে চোৱা কৰি কাপ্

কাপ ।

(সুৰ নাচনি ।)

ফুলনি ফুলনি মোৰে প্ৰাণ জুবনি ২

ফুলনি বিলাহৰ ধন ।

এনুয়া ফুলনি যদি চায়ে থাকে ২

জুবাব চেৰেমা মন ॥

চাই চাই ফুলনি নেলাগে আমনি

নপলায় হাবি আশ মোৰে ঐ ফুলনি

নপলায় হাবি আশ মোৰ ।

মোৰে মন ভূমোৰা তোমাৰে লগতে

বিধতাই পাতিব মোৰে ঐ ফুলনি

বিধতাই পাতিব মোৰ ॥

কোননো টো বিধতাই দেহি ঐ ফুলনি পাতিলে
দেহি ঐ কোননো টো মালিয়ে দেহি ঐ বোলে ।

আই। মোৰ ফুলনি দেহি ঐ আমাৰে ঘবলৈ

দেহি ঐ গাখিম তোক লাহৰি দেহি ঐ ডোলে ॥

পাহী যে মেলি মেলি কেলৈ তয় যে হাঁহিছ

কি কথা বা পৰিলে মনত ।

মুখে যে তিৰে বিৰে সেন্দুৰী যে জেউতি

সদায় যে পৰি থাকে গালত ॥

ব'লা সখী আহৌ দেখি ফুলনিত ফুল ।
 ফুলি আছে বসে নাছে কবি মন ভুল ॥
 আছা কিব' মনোলোভা শুনো গীত বোল ।
 কোনে নাট কবি তাত পিটিছেছি ঢোল ॥
 কিম্বা কোনে জনে জানো কবে গওগোল ।
 হিয়া মোব কঁপে ঘোব শুনি ছলছুল ॥
 কুলে ফুল কিম্বা বোল কবে অলিকুল ।
 কিম্বা নাশ কবি বাস বান্ধিছেছি ঢোল ॥
 নহু ব্যাধে আহি সাধে পাতিছেছি ভোল ।
 ব'লা ব'লা শীঘ্রে চলা উলিয়াও জোল ॥

জানা সম্বী পালিলে। মেকুবির নাট। ক'তো নাই শুনা ভাই এনেকুবা মাত ॥
 মেঘ কবি চের ধবি বাদ্য হাতে হাত। আহা আজি বুন্দা বাজি হ'ব ওবে বাত ॥
 আহা আগ মন মোহা আচপিত নাট। গীত চেয়ে জানো দেয়ে ধবিছেহি গাত ॥

(সুব রাহী) ।

উলি তামোলবে ল'হ' পাহীলা পুলি ধেমেলীয়া
 ল'হ' পাহীলা উলি তামোলবে ল'হ' পাহীল পুলি ।
 বিছন দৈ লাহবি ল'হ' পাহীলা মাতি পঠিয়াইছে
 ল'হ' পাহীলা মোকে চায়ে অ'ক্হি ল'হ' পাহীলা
 বুলি ॥

কলৈ গৈ আছিলি ক ক পাহীলা কাহানি আছিলি কক
 পাহীলা সবতো নুশুনো ক ক পাহীলা মাত ।
 কলৈকো যোবা নাই কি কম পাহীলা মনতো
 পবা নাই

কি'কম পাহীলা অগিনি বলাইছে কি'কম পাহীলা
 গাত ।

(সুব বীণ) ।

কেঁহি কি একি কি কেঁহি কি ঐ কেঁহি কি একিকি কেঁহি
 কি ঐ কেঁহি কি একি কি কেঁহি কি একিকি কি ।
 কি কি ঐ কেঁহি কি একিকি কেঁহি কি ঐ কিকি কি ॥

ସେମାଲୀ ନିହିଗେ କୈହି କି ଐ ସେମାଲୀ ନେତାଗେ କୈହି
 କି ଐ ସେମାଲୀ ଚେନେହବ୍ କୈହି କି ଐ ଜୁବି ।
 ଏନୋ ସେ ସେମାଲୀ କୈହି କି ଐ ଏବିୟ୍ ବା କେନେକୈ
 କୈହି କି ଐ ସାୟେ ମନେତାପତ୍ କୈହି କି ଐ ସାବି ॥

(ସୁବ ଐ) ।

ତିତା ସେ ଐ କେବେଲା ଲହଢେ ସେ ପହଢେ
 ମିଠା ସେ ଐ ନହଲି କିୟ ।
 ହାବିବ ସେ ବନେ ମାନୁହ ଲହଢେ ସେ ପହଢେ
 ମକରା ବା ଲହଲି କିୟ ।
 ତୋବେ ମୋବେ ଏକେଟି ଡୀର ॥

(সুর ঢোল ও তাল) । যোজ্ঞানা—

লেটিয়াই চুবিয়া পিক্বিব নেলাগে ঐ
ঠিয় কৈ নলবি ছাটি—

নেদেখা দেশত ময় দেখি থৈ আছি ছেঁ।

গকরে প নী খোদা বাতি

“ওবা” ঢোল মাৰঁ।—

ঘিন্ খিটা বিঘিন্ দাঁও দাঁও খেটি টিঘিন্ দাঁও ।

দাঁও টিখিব্ খিটা বিঘিন্ দাঁও দাঁও খেটি টিঘিন্

দাঁও দাঁও টিখিব খিটা বিঘিন্ দাঁও ঘিন খিটা

খেটি ঘিন্ দাঁও দাঁও (আকৌ মাৰঁ)

ঘিনি গিগিন্ দাঁও দাঁও গিগি নিটি গিগিন্ দাঁও

খেটি গিগিন্ দাঁও ঘিন্, গিগিনিগি নিটি ঘিনি

গিগিনিটি গিগিন্ দাঁও ঘিন্, ঘিন্খিটা খেটি

ঘিনি টিঘিন্ দাঁও ঘিন্,—ঘিন্ দাঁও টিঘিন্

দাঁও ধুমুক দাঁও, এদি দাঁও, তাং ঘিনি টিঘিন্

দাঁও দিন্ দাঁও ধুমুক দাঁও এদি দাঁও, তাং গিনি

টিঘিনি—

টি খেটি ঘিনি টিঘিন্, দাঁও ঘিন্, দাঁও ধুমুক

দাঁও এদি দাঁও দিদাওে দি দাঁও দাঁও

খেতি গিগিন্, দাঁও ঘিন্ ট্ ।

(সৰু আগঠেলা যোজোনা পাছ
ঠেলা নাচনি ও ঢোল ও তাল) ।

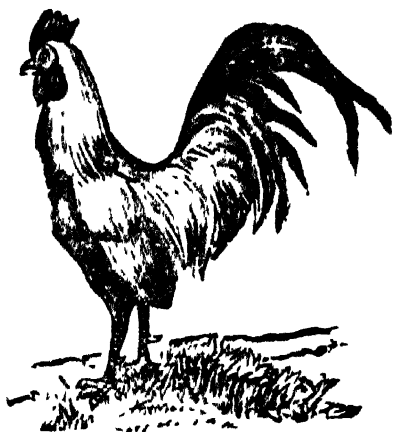
ওলায় জকে মকে হাবিব বন কুকুৰা ঐ

ওলায় যে জকে মকে তবা ।

ওলায় যে জকে মকে হনুমান্, যে কেশবী

কিবিং। যে পৰ্কতবে পবা ॥ (ঢোল মাৰ্বা লাগতে)

বিন ঘনি টিঘিন্ দাঁও ঘিন্ দাঁও দাঁও
 খেটি বিনি টিঘিন্ দাঁও ঘিন্ দাঁও দাঁও
 বিন্ ঘনি টিঘিন্ দাঁও খেটি ঘনি টিঘিন্ দাঁও ঘিন্ট্ ।

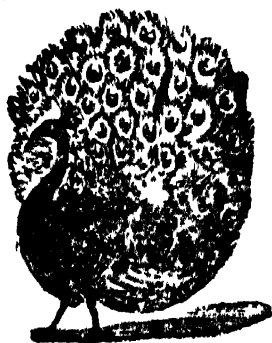

(সুর যোজনা) ।

তোলে বাক কবি বাবি তয় চুলীয়া ঐ তোলবো
 নেজান চেব—কটাৰ পুহলীয়া জনা নাই কিয়া উঠিছে
 নাচনিব্ দেয় । (দীঘলীয়া চেবেবে তোল মাৰা) ।

ঘিন্খিটা খিটা খিটা টিখিব্ খিটা খিটা খিটা

(যত বাৰ পাৰ্বা) টিখিব্ খিটা টিখিব্ খিটা খেটি
 গিগিন্ দাঁও দাঁও ধুমুক দাঁও এদি দাঁও দিদাঃদি
 দাঁও দাঁও (যত বাৰ পাৰ্বা) টুখুতাং খুপ্ তাং দিন্
 খিটা খেটি ঘিন দাঁও দাঁও খুপ্ তাং টুখু তাং
 ঘিন খিটা খেটি ঘিন্ দাঁও দাঁও (যত বাৰ পাৰ্বা)
 ঘিন্ ঘিনি ঘিনি তাং বিন্, ঘিন্ ঘিনি ঘিনি
 তাং ঘিন্, বিন্ ঘিনি ঘিনি তাং খুপতাং দিন
 খিটা খেটি দিন দাঁও দাঁও (যত বাৰ পাৰ্বা)
 গিগিনিটি গিগিনিটি গিগিনিটি গিগিন্ দাঁও খেটি
 গিগিন্ দাঁও দাঁও ধুমুক দাঁও এদি দাঁও দিদাঃদি
 দাঁও দাঁও (যত বাৰ পাৰ্বা) ধুমুক দাঁও এদি দাঁও
 দিদাঃদি দাঁও ধুমব্ ধুমব্ ধুমব্ দাঁও দিদাঃদি
 দাঁও দাঁও (যত বাৰ পাৰ্বা) পাছত ৮২ পৃ ব পাছত
 খও চেব মাৰি সাংবৰ্বা ।

(সুৰ বেহালা) ।

হুঁনিছাঁনে জ'নো কোনে কৰি হা হা হা ।

ম'বে লব অতি খব নেদেখাই গা ॥

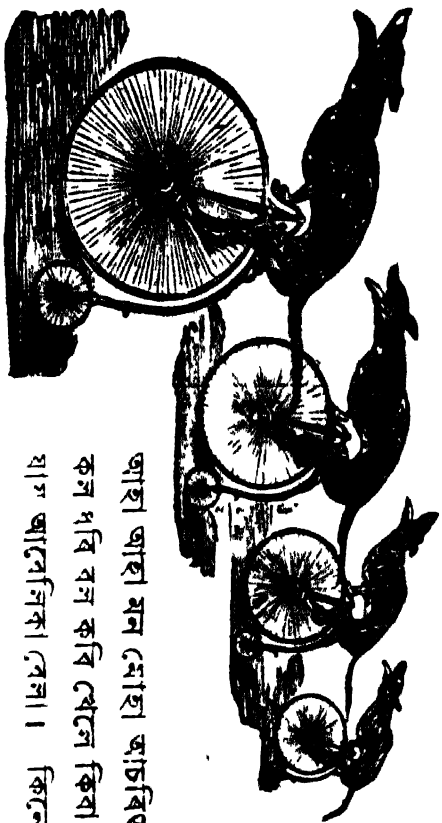
ত'ও ব'কু কোনে পাৰেঁ। পাৰ আগে যা ।

ম'ব ভৰি খব কৰি অ'গলই চা ।

ওবা ব'লি ভ'ৰা ব'লি যাই আহা হা ।

ব'লা ব'লা ল'গে চলা তানা না না না ।

আহা আহা মন মোহা অচিৰত যেন। ।
কল ধৰি বন কৰি খেলৈ কিবা খেলা ॥
যাং আনৈনিক। নৈন। । কিনে। কুকুৰৰ খেলা ॥

হায়বে কানীয়া ভাই, কেনে মজা কানি খায় ।
 কাৰ গাত আছে দাই, নিজে নিজে মব খায় ।
 মবিলিবে চেপা খাই, এবাবৰ বুদ্ধি নাই ।
 পাবি সমপূৰ্বে ঠায়, আক তোৰ মুক্তি নাই ।
 এবোয়াঁও বুলি ভাই, আছিলেঁ। কুকুৰে খাই,
 নিলে ভূমি উলিয়াই, ঐবে কানীয়া ভাই ।
 কিয় মব কানি খাই, হায় বে হায়, হায়—
 কানি খাবি মজা পাবি আছে কাৰ দাই ।
 খাবি বুলি আগি তুলি তোক দিয়া নাই ॥
 নিজে নিজে মাতিলিষে যমলই চাই ।
 যম দুত আহি যোত দিলে বছৰাই ॥

মৰ ভাই কানি খাই কাৰ গাত দাই ।
 বল নাই খাই খাই বাগী ধৰি যায় —
 নিজ দোষে বাহু মুখে পৰিলিবে ভাই ।
 কানি খোৱা এনেকুৱা দেখা দেখা ভাই ।
 তেও মৰ কানি খায় ।
 অকনি গিয়ান নাই ॥

ধন্য কলীদৈ টেমা মাজেগৈ
 উঠিছঁ। নাধুব মুৰে ।
 কালকপ ধৰি সবাকে সংহৰি
 পঠাইছঁ। যম পুৰে ॥
 ধূবা বোৱাকপ কিনো অপকপ
 পেটত ওলমে লিঙ্গ ।
 সোপাগাৰি চাই যদি টান পাউ
 লিঙ্গত মাৰিব পিঙ ॥
 পাণ কপ ধৰি উঠি তদোপৰি
 হোৱঁ। তাৰ পাছে ধূৰঁ। ।
 মসাকপ ধৰি বাগী মাজে পৰি
 পানীত মিহলি হোৱঁ ॥

ফটা কাপোৰত হই লেটপট
ফটাকানি নাম লোৱা' ।
তব শাসনত মহা ৰাজা নত
হয় পাছে ভৰি ধূবা ॥

অ'ক চে'ৰা' কে'নে'হ'ৰ।
কানোয়াৰ ধোন ।
কানি নাই নিৰোপায়
বেকা, পিঠি পোন,—॥

সচিত্র শ্রেণী সংগীত ।

বাক বাক

দিয়ঁ আক

“নিনিটি ঘিঁ দাঁও” ॥

(সব পেঁপা) ।

শাঁন খায় কানীয়া চা চা বহীলা কেনেনো
কানীয়া চা চা বহীলা কুকুবা শোৰিছে চা চা
বহীলা হানে ।

কোনসো বাপেকে চা চা বহীলা হানে কুকু
কুকুবা চা চা বহীলা কিনো আপদৰে চা চা
বহীলা কাল ॥

টিঁ টু টু টু টাঁহি টু টু টু টিঁ টু টু টু
টাঁহি টু টু টু টিঁ টু টু টু টাঁহি টু টু টু টাঁহি ।

(খুৰাই গাৰ্ৰা এয়ে এচেম)

টি'ৎ টু টু ল্ল', টাঁতি টু টু ল্ল' টি'ৎ টু টু ল্ল'
 টাঁতি টু টু ল্ল'. টি'ৎ টু টু ল্ল' টাঁতি টু টু ল্ল' টি'ৎ
 (ঘুৰাই মাৰ'। এয়ে এচের)

কানীয়া ইঘৰি কানীয়া সিঘৰি
 কোন ঘৰি কানীয়া ঘৰ—
 কানি খাই থাকোঁতে পাটিৰে তিকতা
 লোকলৈ মাৰিলে লব ।

পাঠক ! এনে বিলাক গীত শুনি খং নেখাব ।
 আমাৰ “প্রেমতী”য়ে কানীয়াক ভাল নেপায় ।
 সেই গুণেহে এনেকুৱা গীত গাইছে ।

“অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিব বাট, টোমানে
 ভিতৰত আছে খালে বামে পিছলি পৰিবি ত'ত ।
 অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট ।”

একে এলে ছৰা কানীয়া বহুৱা

পদবী কৰিলি গ্ৰাহ ।

এই যে আসাম কৰিলি শূশান

সাজিলি দুখৰ বাঁহ ।

অ'ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট,

টেমাবে ভিতরত আছে খালে বামে পিছলি
পবিবি তাত,

অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট ।

হায় ! হায় ! হায় ! দেখি ধাতু যায়

কানি বন্দুকৰ ফে'ব ।

ভূঁত প্রেত খেদি ত্রিভুবন ভেদি

আপদেবে দিলি য়েৰ ।

অ'ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট,

টেমাবে ভিতরত আছে খালে বামে পিছলি

পবিবি তাত,

অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট ।

ধিক ! ধিক ! ধিক ! নক'ও অধিক

কানীয়া প্রাণত ধিক !

যেই জনে ভাই কানি খোরা নাই

তেঁও হে মানুহ ঠিক ।

অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট,

টেমাবে ভিতরত আছে খালে বামে পিছলি

পবিবি তাত,

অ' ভাই কানীয়া চাই চাই বুলিবি বাট ।

কেইটি যান বুঝুৰি গান ।

মনেৰ কথা কাকে বল্ব বধু কোথা গেল হে,
যমুনা পুলিনে বন প্ৰাণ বধু তাতো নাই হে ।

(তোল) ঠিমা গেটিং টাং টাং ।

ফুল ফুটে বিকিমিকি সুক্য ফুটে আলো হে,
প্ৰাণ দেখে প্ৰাণ ফুটে কেমন মজা ভালো হে ।

ঝাগনা কা কা ঝাগনা কা কা টেৰে কেটে
তা ধিন্ ।

হায় বে হায়—প্ৰাণ বেবাই দেহাৰ মাৰে মন
বেবাই কোথা লো,

মুখেৰ মাত নাহি সৰে কি বলিব কথা লো ।

ধা ধিন্তা ধা ধিন্তা টেৰে কেটে তা ধিন্ ।

(এটা মন্তলীয়া) ।

“খিলি খায়কে মিলি যায়কে পাণ খায়কে গান্ ।

তামাক্ খায়কে কোছ্ নাইখে মুখেই শুখান্ ॥

চুৰঠ খায়কে পুৰঠ হো-কে মুখে লাগে ভাল ।

গাঞ্জা খায়কে লক্ষ্মী চাৰা দুখে যায় কাল ॥

সিদ্ধি খায়কে বুদ্ধি মিলে কানি খায়কে ঝোকে ।

মদ খায়কে মাতালীয়া কুকুৰ মফিক্ ভোকে ॥”

হাট্ যাও গোয়াব্ সব্ হাম্ যাতা তোম্—
 নাহি দেখ্ তা আঁখ বেহ্কে লাগায়েগা চাব্ বেঁত
 তব্ তো জান্ যাওগে হামাৰা তাগদ্ ।
 কেইচা মাফিক্ হ্যায় হাম্ বাজকো মালিক্ ॥
 পথিক্ । “ক্যা বক্ বক্ কৰ্ তা হো” ?

“চুপ্ বহ এইছা মাফিক্ আওব মত্ কহ ।
 নাহি জান্ হাম্ তো বাজা লেই যাস্কে ধব্কে ।
 মাজা কবতা মাজা দে-কে চিধ কৰ্কে চোবেগা ।
 তব্ তো ইয়াদু হ'গা ফিন এইছে নাহি বলগা” ॥

“মেৰা ধুছিকা বাট, হাতীকা দাঁত, মাৰ্ দেস্কে নাট্,
 টুব্ লেস্কে দাঁত, লেই যাস্কে জেলুয়াৰকা সাখ্” ।

“চাম্ তো বাজা দেখ্ তা মাজা মদু ফাটকা খায়কে ।
 জান্ তা নাহি আওব্ চাহি দেনে চেক লায়কে ।
 পিতে বেস্কে তব্ তো হস্কে মহাবাজন্ যায়কে ।
 এইছা কোন্ হাম্কে যৌন্ ধব্নে চেক আয়কে” ।
 “চুপ্ যাও হ” ।—

কেইটি মান অঙ্ক ।

এটা ল'ৰাই এজন বুঢ়াক শুদিলে—“আপ
আপোনাৰ বয়স এতিয়া কিমান হৈছে ?”

বুঢ়াই মাত লগালে—“বোপা !

মোৰ বয়স যিমান সিমান তোমাৰ বয়স লৈ,
অৰ্দ্ধ ভাগ ললে মানে বৰ পুহে হয় ।

দুবছৰীয়া আনটিয়া আছে নটাপু ।

তোমাৰ সমান বয়সৰ মোৰ সকপু ।

সক পুৰ বয়স বোপা একত একে যত,

যেতিয়া ওপজে মাজু মোৰ বয়স তিন তত” ।

উত্তৰ—১০৪ পৃঃ চোৰাঁ । ১

এটা মানুহে বজাৰলৈ গৈ ডোমুনীক মাছৰ দৰ
স্বধাত ডোমুনীয়ে ক'লে—

“ক'ম যত দিবি তত মাছৰ মূৰত ।

কিছা দৌত দিবি তাৰ অৰ্দ্ধ, তিন তত ॥

কিছাই মূৰে যত আক গাত দিবি তত,

গাৰ দৰ টকাত্ টকা” । মাছৰ দৰ কত ?

উঃ—১০৪ পৃঃ চোৰাঁ । ২

এটা গরখীয়াক “তয় কিমান গক বাখ” বুলি
সুধাত সি ক’লে—

“বার্খো যত আক তত পাও যদি ভাই,
চাৰি চাৰি চৌৱালিশ হ’ব সমুদায়” ।

উত্তৰ—১০৪ পৃঃ চোৰাঁ। ৩

প্ৰেম বিষাদ ।

হায়বে কপাল বিধি যম কাল
লিখিলি কুঙ্কণে ধৰি,
বজ্ৰৰ সমান লেখনিটি টান
তাতে আক টান কৰি,

হ'ব অনাথিনী চুকাফা নন্দিনী
আজলী আসাম আই ।

কিনো পাপ হয়, কবিলে ভদায়
দুখুণীৰ সুখ নাই ॥

চুকাফা, চুতেফা, চুবিন্কা, চুখাংফা
আদি আসামৰ পিতা,

যাতে এৰি গ'ল মৃত্যু প্রায় হ'ল
আজলী আসাম মাতা ।

তেও যেই হ'ক কবি জক্‌মক্
হিয়া জ্যোতি কণ্ঠহাৰ

আছিলে শোৱাই চিগি গ'ল হয়
কি ক'ম জেউতি তাৰ !

শঙ্কৰ, মাধৱ, বত্ৰ, বলদেৱ,
হেমচন্দ্ৰ, লক্ষ্যোদৰ,

বাম স্বৰ্গেশ্বতী, আনন্দ সংস্কৃতী
পানীন্দ্ৰ জেউতি ধৰ,

হায়, কেনি গ'ল উদঙিনী হ'ল
আজলীৰ কণ্ঠস্থল ।

সাহিত্য উদ্যান ক'ত জ্যোতিমান !
ক'ত নৱ পৰিমল ॥

আমাৰে বা কিয় কম্পমান জীৱ
 সাহিত্য হাবিত পৰি,
 দিশ হেৰুৱাই অকাই পকাই
 মৰেঁ। হায় হায় কৰি !
 হায় ! ই আসাম নহ'লনে শ্মশান
 চতুৰ্দ্দিকে অন্ধকাৰ ?
 নিষ্ফল আমাৰ এই ঘৰ ঘাৰ
 কৰ্ণমণি পৰিহাৰ,
 যেতিয়াই হ'ল সৰ্ব্ব কথা গ'ল
 উচিত বনত বাস ।
 হায় বে কপাল ! নিনিয়েও কাল
 ক্ষণে কৰি সৰ্বনাশ ॥

আসাম-বিষাদ ।

“হায় ভাগ্যে এয়েইহে আছিল আমাৰ
 পুত্ৰ থাকি অপুত্ৰকা পথ-কাঙালিনী !
 অবিশ্ৰান্ত বৈ মোৰ শোক অশ্ৰুধাৰ,
 তিতিছে বসনময় কিনো দুৰ্ভাগিনী !
 স্বৰ্গদেৱ চুকাফাই নিজৰ বাহুত
 ৰাখিছিলে সংস্থাপিতা অতি স্নেহভৰে ।
 শৰীৰত অলঙ্কাৰ মহাৰ্থ সংযুত ।
 শোভা পাই হাঁহিছিলে, যেন সৰোবৰে
 হাঁহি হাঁহি সৰোজিনী যুগল আসনে
 আকাশী কুমুম প্ৰতি কৰে বিদ্রুপন ।
 বহিছিলে । ওখাসনে আনন্দিতা মনে ;
 বিৰিঙি সৌন্দৰ্য্য মোৰ মোহিত ভূবন ।
 তাদৃশ আসাম ময় পতিত পাবনী,
 জীয়াতে শ্মশান তলে হলে । পৰিণীতা ।
 দিবানিশি জলে মোৰ শোকৰ অগ্নি
 স্নকোমল হৃদি যাজে, ৰাবনৰ চিত্তা
 প্ৰজলিত যেনেকই কৰ্ণৰ কুহৰে ।
 কতনো সহিম হায় ঠাহনি নেপাও ;

উঃ উঃ আক জ্বলে দম্ব দম্ব কৰে ।
 হায়, অ' বিধতা মই কি কৰি মুমাঁও ?
 ক'তনো দেখিছা কোনে ক'তনো শুনিছা,
 পুত্ৰ থাকি জননীৰ এনেনো বিলয় ?
 হায় আমি উদঙ্গিনী জীৱনেই মিছা
 শৰীৰত, চাৰি ফালে অন্ধকাৰ ময় ।
 নাই মোৰ পূৰ্ব্ৰ ভাব পূৰ্ব্ৰ বেষ লেশ
 পূৰ্ব্বাসন পূৰ্ব্বধন তাদৃশ ক্ষমতা ।
 মাথোঁ । এই অস্থি চৰ্ম্ম আছে অৱশেষ ;
 জীৱিতা তথাপি ময় শ্মশানৰ মৃত্যু ।
 আছিল ভাণ্ডাৰ পূৰ্ণ অমূল্য বতন
 হীৰা মুক্তা কাঞ্চনাদি । অতুল বিভৱ
 পূৰ্ণ ভাণ্ডাৰত মোৰ অগণনা ধন ;
 হায় আজি তেনেজন্য পথৰ ভিক্ষুৱ ! (ভিক্ষুৱা) ।
 কোনেনো শুনিব ক'লে কোনে পাতিয়াব
 পুত্ৰ থাকি জননীৰ এনে নো বিলয় ?
 ধিক্ মোৰ পুত্ৰগণ ! জীয়াৰ অৰাব
 তঁহঁতৰ সংসাৰত, মৰাই নিশ্চয় ।
 নাই নাই ভক্তি ভাব মাতৃৰ কাৰণে
 লেশ মাত্ৰ মোৰ পুত্ৰ বোলা অযুগুত ।

হ'ল এনে গতি পূৰ্ণ পুত্ৰ অবিহনে ;
 পদে পদে চতুৰ্দ্ধিকে আপদ সংযুত ।
 আশ্চৰিত আশ্চৰিত অতি আশ্চৰিত !
 কেশৰী গৰ্ভত ললে শৃগাল জনম ।
 কবিলে “খিবিক” শুনি ভয়ে হুৎপিত ;
 তঁহতৰ বাহুবল কোৱাই শৰম ।

নিহালিৰ তলে শুই থাকু মৰা প্ৰায়
 সুৰাপান কৰি । মোৰ শোক তীক্ষ্ণ তীৰ
 ভেদাইছ শৰীৰত আগতেই চাই ।
 মাতৃ বুলি অকনিকে নাই অনুৰাগ ;
 ধৰিছ কেৱল মাথেঁ। বিদেশীৰ ভেশ ।
 ছিঃ ছিঃ গৰ্ভে জন্ম মোৰ ললে খাহী ছাগ !
 নেথাকিব তঁহতৰ আপদৰ শেষ ।
 কেনেনো সাহিত্য বিদ্যা শিল্প বসায়ণ
 গণনা বিজ্ঞান, তাৰ একো চৰ্চা নাই ।

পশুপ্রায় ভূগাহাব কৰি ভূষ্ট মন ।
 তঁহত পশুৰ একো প্ৰভেদেই নাই ।
 বহু সংগীত প্ৰেম নাই জ্ঞানাজ্ঞান ;
 আছ মাথোঁ কোটবত মূৰ সোমুৰাই ।
 ধিক্ ধিক্ তঁহতৰ জীৱনতঃধিক ।
 কিয়নো ধৰিছ প্ৰাণ তিক শৰীৰত ?
 ক'লেবা লাগিব লাজ নকঁও অধিক ;
 পদে পদে পাই আছ বৃজিবি পাছত !”

অঙ্কৰ উত্তৰ ।—প্ৰথমটোৰ ৫২ বছৰ । দ্বিতীয়
 টোৰ ১৬০ অনা । তৃতীয়টোৰ ২২২২ টা গৰু ।

সম্পূৰ্ণ । ৬ অঘোন ১৮২৮ শ'ক ।